

Wywiad E. Gierka dla L'Humanite

PARYŻ (PAP) — Organ KC Francuskiej Partii Komunistycznej „L'Humanite” zamieścił w czwartek na eksponowanym miejscu obszerny wywiad I sekretarza KC PZPR, EDWARDA GIERKA, udzielony redaktorowi naczelnemu tej gazety Rene Andrieu. Dziennik publikuje wywiad pt. „Edward Gierek: Zrobić wszystko dla odprężenia i pokoju”.

Edward Gierek przedstawił na wstępie dorobek gospodarki polskiej w okresie minionych 35 lat, a zwłaszcza ostatnich 10 lat, i wskazał na sukcesy w dziedzinie rozwiązywania problemów społecznych, a także na szereg trudności, jakie napotyka rozwój naszego kraju w ostatnich latach. I sekretarz KC PZPR mówił również o strategii partii na następne 10 lat, która zakłada sobie za cel nadzór

ny dobro człowieka i narodu. „Omówił też kwestie stosunków między Państwem a Kościołem.”

Zapytany o rolę Polski w walce o bezpieczeństwo i pokój w Europie i na świecie, Edward Gierek stwierdził, że wynika ona zarówno z ideałów socjalizmu, jak i z doświadczeń naszego narodu, który pamięta okropności ostatniej

CIąg dalszy na str. 2

Przed VIII Zjazdem PZPR Lepsza praca — większe efekty

◆ Bieżąca realizacja planów i czynów produkcyjnych ◆ Nowe inwestycje
◆ Meldunki z gmin ◆ Sokółce przybył żłobek ◆ Zobowiązania młodzieży

Już za 4 dni, w poniedziałek 11 lutego rozpocznie obrady VIII ZJAZD POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ. Załogi zakładów przemysłowych, budownictwa, transportu, przedsiębiorstw rolniczych i innych gałęzi gospodarki województw BIAŁOSTOCKIEGO, ŁOMŻYŃSKIEGO i SUWAŁSKIEGO wzmagały rytm pracy, aby jak najlepiej powitać doniosłe wydarzenie w życiu partii i narodu. W dzielnicach miejscowości trwają czyny społeczne.

Oprócz kontynuowanej budowy fabryki mebli i zakładów mleczarskich w Suwałkach, fabryki dywanów i szklarni w Białymstoku oraz innych zakładów przemysłowych, załogi „Przemysłowki” przystąpiły w tym roku do budowy 3 domów mieszkalnych w Białymstoku i zwiększyły swój udział w budownictwie na terenie kraju. (rik)

INICJATYWY W „KOLBECIE”

Wiele wartościowych zobowiązań z okazji VIII Zjazdu partii podjęły załogi suwałskich zakładów pracy. Realizacja tych zobowiązań wpłynie na usprawnienie procesów produkcyjnych, obniżenie ko-

CIąg dalszy na str. 2

PRZYSPIESZENIA NA BUDOWACH

Chociaż bieżący plan załogi budowlanej „Przemysłowki” uchwalony został przez KSR na poziomie ubiegłorocznego, to jednak jego realizacja nie będzie łatwa. Dlatego od pierwszych dni roku, na wszystkich placach budowy trwają starania o utrzymanie dobrej rytmiki produkcji. Ambicją załogi odznacza się Orderem Sztandaru Pracy II klasy jest pełne wykonanie planowanych zadań rzeczowych i przyspieszenie robót na tzw. obiektach kontynuowanych.

Szczególnie nasilone zostały prace na budowie fabryki domów w Łomży, która zostanie przekazana do eksploatacji w III kwartale br., na budowie

Narada przedstawicieli samorządów wiejskich Białostockich

Wczoraj odbyła się w Białymstoku wojewódzka narada działaczy samorządów wiejskich: kółek rolniczych, kół gospodyń wiejskich, związków i zrzeszeń branżowych, a także aktywistów komitetów gminnych i miejsko-gminnych partii. Uczestniczyli w niej: I sekretarz KW PZPR w Białymstoku — WŁADYSŁAW JUSZKIEWICZ, wojewoda — ZYGMUNT SPRYCHA, wiceprezes Centralnego Związku Kółek Rolniczych — TADEUSZ BIAŁKOWSKI i delegaci białostockiego środowiska wiejskiego na Zjazd PZPR — KRYSZYNA BOGUSZEWSKA, EDWARD CHOROSZEWICZ i ZYGMUNT CHUDECKI.

10-milionowa tona koks z Dziesioszowic

OPOLE (PAP) — 10-milionowa tona koks wyprodukowana 7 bm. w nowej części Zakładów Koksowniczych w Dziesioszowicach. Część podstawowych urządzeń pochodzi z ZSRR. Dają one rocznie blisko 3 mln ton koksów wielkopiecowego wyższej jakości. Koks ten dostarcza jest kombinatu metalurgicznemu „Kattowice”. Zakłady te stały się największym w kraju producentem koks i jednym z największych w Europie. W tym roku dostawy koks przekroczy 5 mln ton.

Awaria szwajcarskiej elektrowni atomowej

GENEWA (PAP) — Z powodu awarii wstrzymała pracę w Goessing największa szwajcarska elektrownia atomowa. W wydanym na ten temat komunikacie zarząd elektrowni poinformował, że żaden element radioaktywny nie wydostał się na zewnątrz i że okolicznej ludności nie zagraża najmniejsze nawet niebezpieczeństwo. Do awarii doszło w czasie regularnego przeglądu osprzętu.

Karambol drogowy w Starym Sączu

NOWY SĄCZ (PAP) — 7 bm. około godz. 8.30 na kilometrowym odcinku drogi państwowej między miejscowościami Starym Sączem a Kolumną, w Starym Sączu, doszło do karambolu drogowego. We wjeździe na obwodnicę nawierzchni rozbili się m.in. autobus „Jezebel”, należący do WPK w Nowym Sączu i PKS-owski „Sanos”, karetka pogotowia Wojewódzkiej Kolumny Transportu Sanitarne-go w Nowym Sączu, samochody ciężarowe i dostawcze, oraz kilka samochodów osobowych. Na szczęście ofiar w ludziach nie było.

Robocze wystąpienia poprzedziła uroczystość wręczenia 80 nowym kandydatom partii z białostockich gmin — legitymacji PZPR. Sekretarz KW — Stanisław Topór życząc zebrany młodzieży, aby w przyszłości przetrwała i rozwijała się, w tym celu podziękował im i wyraził nadzieję, że w przyszłości będą mogli wnieść swój wkład do rozwoju państwa.

Wieloletni działacz kół rolniczych na Białostocczyźnie, zwrócił uwagę na tradycję wiejskiego ruchu samorządowego, jego dzisiejsze dokonania i perspektywy. Zarówno w tym wystąpieniu jak i kilku następnym w dyskusji, przewijał się stały problem troski o pełną realizację za-

CIąg dalszy na str. 2

Z okazji VIII Zjazdu ulice polskich miast udekorowane zostały wielobarwnymi planami. CAF — Hawalej — telefoto

T. Ziłkowski i S. Todorow przyjęli marsz. Kulikowa

◆ SOFIA — Pierwszy sekretarz KC BPK, przewodniczący Rady Państwa BRL, Todor Ziłkowski i członek Biura Politycznego KC BPK, premier Bułgarii Stanko Todorow przyjęli marsz. Kulikowa. Władze Zjednoczonych Sił Zbrojnych, na czele z marszałkiem Wiktorem Kulikowem i szefem sztabu generalnego tych sił, generałem armii Anatolijem Gribkowem.

Konferencja młodych komunistów włoskich

◆ Rzym — W Rzymie rozpoczęła się w czwartek ogólnokrajowa konferencja Włoskiej Federacji Młodzieży Komunistycznej, największej organizacji młodzieżowej kraju, zrzeszającej 100 tys. członków.

Rozmowy radziecko-amerykańsko-brytyjskie

◆ GENEWA — W czwartek odbyło się w Genewie spotkanie delegacji ZSRR, USA i W. Brytanii uczestniczących w rozmowach mających na celu opracowanie układu o całkowitym i potężnym zakazie prób z bronią jądrową.

Prof. Zin laureatem nagrody im. Herdera

◆ HAMBURG — Jednym z sławnych laureatów Nagrody im. Goethego, prof. Zin, laureat nagrody fundacji FVF za rok bieżący został prof. Wiktor Zin za zasługi na polu ochrony zabytków.

Rokowania wiedeńskie

◆ WIEDEN — W czwartek odbyło się w Wiedniu 226 zamknięte posiedzenie plenarne uczestników rokowań w sprawie uzajemnej redukcji sił zbrojnych i zbrojeń w Europie Środkowej.

Wystawa o Warszawie w Madrycie

MADRYT (PAP) — Korespondent PAP, Mirosław Kłopotowski, pisze:

W reprezentacyjnych salach wystawowych Zarządu Miejskiego stolicy Hiszpanii — w samym centrum miasta, przy placu Kolumba, nastąpiło otwarcie wielkiej wystawy fotograficznej o historii i kulturze polskiej. Wśród wystawców znaleźli się artyści z zagranicy, którzy w ramach wystawy przedstawili swoje prace o Warszawie i polskiej sztuce.

Na otwarcie wystawy przybyli liczni przedstawiciele środowisk twórczych i kulturalnych stolicy Hiszpanii, przedstawiciele rządu, znani architekci hiszpańscy oraz członkowie Towarzystwa Kulturalnego Hiszpanii — Polska.

CIąg dalszy na str. 2

7 marca wybory parlamentarne w Iranie Posiedzenie Rady Rewolucyjnej

TEHERAN (PAP) — Specjalny wysłannik PAP, Ryszard Kapuściński, pisze:

Rada Rewolucyjna ustaliła dzień 7 marca jako termin wyborów powszechnych do Zgromadzenia Narodowego, które — zgodnie z konstytucją — będzie liczyło 270 posłów. Od czwartku wszystkie partie polityczne, bez względu na swoją orientację ideologiczną, mogą zgłaszać listy kandydatów na posłów i rozpocząć kampanię wyborczą.

W środę wieczorem zebrała się Rada Rewolucyjna, aby omówić sprawę powołania mł-

dzynarodowej komisji do sądenia przestępstw byłego szacha Iranu, Sekretarz Rady Rewolucyjnej — ajatollah Beheshti oświadczył w związku z tym dziennikarzom, że Iran w dalszym ciągu stoi na stanowisku, iż ekstradycja byłego szacha jest warunkiem wstępnym zwolnienia zakładników amerykańskich. Jednocześnie w Teheranie odbyła się konferencja prasowa przedstawicieli nowojorskiego komitetu działającego pod hasłem „oddania szacha w ręce władz i-

CIąg dalszy na str. 2

Sprawozdanie Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej za okres od VII do VIII Zjazdu

— zamieszczamy na str. 3, 4 i 5

Posiedzenie Rady Państwa

WARSZAWA (PAP) — 7 bm. 1980 r. odbyło się w Belwedrze posiedzenie Rady Państwa, na którym rozpatrzone sprawozdanie z działalności Prokuratury i informacji o działalności Sądu Najwyższego w 1979 r.

Sprawozdanie to rozpatrzone na nie analizy stanu przestrzegania prawa oraz tendencji występujących w tej dziedzinie w roku 1979. Odnotowano w tym zakresie szereg pozytywnych zjawisk, które będąc efektem rozwoju społecznego kraju wyrażonego uchwałami ostatnich Zjazdów partii, wynikają także z coraz lepszej działalności organów państwa powołanych do umacniania praworządności.

Rada Państwa stwierdziła dokonanie istotnego postępu w dziedzinie profilaktyki oraz pogłębiania koordynującej funkcji Prokuratury w zwalczaniu przestępczości. Skupiając wysiłki na zwalczaniu przestępstw stwarzających największe zagrożenie społeczne Prokuratura przywiązywała w roku sprawozdawczym szczególną uwagę do ujawniania aferowych zagrożeń przestępczości niegospodarności i marnotrawstwa, utrudniającego rozwój gospodarczy oraz zaspokajanie potrzeb ludności. Walka z tego rodzaju przestępstwami wymaga wsparcia przez aktywniejszego zaangażowanie zainteresowanych środowisk, tworzenie jednolitego frontu potępienia dla społecznych postaw znajdujących wyraz w stawianiu sobie za cel życia dorabianie się za wszelką cenę, uzyskiwanie standardów życia nieuzasadnionych własnym wkładem pracy w dorobek ogólnospołeczny. Pozytywnie oceniono starania organów Prokuratury zmierzające do zacieśniania współpracy z radami narodowymi, podnoszenia efektywności działania komitetów kontroli społecznej oraz rozszerzania różnorodnych kontaktów ze społeczeństwem i jego organizacjami. Słuszne były po-

zyczenia Prokuratury mające na celu przeciwdziałanie czynnikom kryminogennym, a zwłaszcza bijactwu. Znaczący jest wkład Prokuratury w zwalczanie przestępczości przeciwko rodzinie. Konieczne jest w celu przeciwdziałania zagrożeniu nieletnich dalsze pogłębianie w tym zakresie współpracy

CIąg dalszy na str. 2

Kolejne statki z brytyjskich stoczni dla PZM

SZCZECIN (PAP) — Trwała dotychczas dla PZM statków budowlanych w ramach polsko-brytyjskiej spółki żeglownej w brytyjskich stoczniach. 7 bm. w Porcie Szczecińskim odbyło się uroczyste oddanie do użytku statku „Goleniów”, zbudowanego w serii 15 masowców o nośności 4.400 ton, przeznaczonych dla naszej floty. Statki wybudowane zostały w kooperacji z polskim przemysłem okrętowym, który dostarczył do Wielkiej Brytanii szereg urządzeń i mechanizmów.

M/S „Goleniów” przystosowany jest do przewozu suchych ładunków masowych, zwłaszcza węgla, rudy oraz zboża, a także tarcicy spakietowanej i kopalniaków.

W drodze do macierzystego portu znajduje się także kolejny statek z tej serii — M/S „KOPALNIA GOTTWALD”, który w tych dniach spodziewany jest w Szczecinie.

Żubr samotnik

PRZEMYSŁ (PAP) — W lasach woj. przemyskiego, w okolicach miejscowości Bircza, przebywa od pewnego czasu samotny żubr, który na dobre zadomowił się w tych stronach. Potężne zwierzę przywykło tam z Bieszczadów.

Jak dotąd żubr zachowuje się spokojnie, omija osady ludzkie i korzysta jedynie z pokarmu składanego przez myśliwych w pańskich lesach. W przeciwieństwie do słynnego niedźwiedzia Pulpita sławnie unika ludzi.

PROGNOZY DLA WOJEWÓDZTWA

białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego.

DZIS — zachmurzenie duże, miejscami słabe opady śniegu, zamiecia i lokalnie mgły. Temperatura maksymalna -1 — 3 st., minimalna -3 — 5 st. C. Wiatr słaby, wschodni.

JUTRO — bez większych zmian. DZIS i jutro: Północ i Zaklity. (ska)

Między Zjazdami — około 350 tys. młodych wstąpiło do PZPR Pogłębia się więź młodzieży z Partią i jej programem

WARSZAWA (PAP) — Życie społeczno-polityczne kraju w miesiącach poprzedzających VIII Zjazd PZPR przynosi m.in. wiele przekonujących przykładów pogłębiania się więzi młodego pokolenia z partią i jej programem. Świadczą o tym cenne inicjatywy społeczne i gospodarcze członków socjalistycznych związków młodzieży polskiej, wnioski z przedzjazdowej dyskusji wśród młodych, a także stały wzrost szeregów partyjnych o produkujących reprezentantów młodego pokolenia.

W okresie między VII i VIII Zjazdem PZPR wstąpiło do partii ok. 350 tys. członków organizacji młodzieżowych. Tylko w ubr. ruch młodzieżowy rekomendował do szeregów partyjnych ponad 85 tys. swych najlepszych działaczy. Ludzie młodzi stanowią główną grupę przyjmowanych do PZPR. Blisko 69 proc. przyjętych w ub. r. kandydatów nie przekroczyło 30 roku życia. Akty te stanowią ilustrację systematycznej poprawy stylu i form działalności ruchu młodzieżowego pod ideowym kierownictwem partii.

O realizacji zadań programowych, przede wszystkim ideowo - wychowawczych i szkoleniowych w zakresie pogłębiania socjalistycznej świadomości młodzieży i na tym tle kształtowania jej więzi z partią, mówiono na posiedzeniu Komitetu Wykonawczego Rady Głównej Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej. Obrady, w których wzięł udział sekretarz KC PZPR — Zdzisław Zandorowski prowadził przewodniczący RG FSZMP — Krzysztof Trębaczewicz.

Z wniosków przedstawio-

nych na posiedzeniu wynika m.in., że jednym z podstawowych warunków wysokiej jakości pracy ruchu młodzieżowego w dziedzinie upowszechniania znajomości polityki partii jest stałe wzbogacanie działalności kształceniowej. Ma ona coraz bardziej powszechny charakter. Np. dziesiątki tysięcy dziewcząt i chłopców uczestniczą w corocznych olimpiadach i konkursach wiedzy społeczno-politycznej, działają tzw. studia wiedzy o partii w środowisku młodzieżowym, odbywają się dyskusje i rozmowy z aktywnym partyjnym a ostatnio spotkania z delegatami na VIII Zjazd PZPR.

Ruch młodzieżowy skutecznie na ogół wykorzystuje stworzoną na VII Zjeździe PZPR możliwość przyznawania produkującym ogniom SZMP pra-

CIąg dalszy na str. 2

Jubileusz K. Rusinka Gratulacje od I sekretarza KC PZPR

WARSZAWA (PAP) — 75 rocznicę urodzin obchodził 7 bm. wybitny działacz robotniczy i społeczny — Kazimierz Rusinek.

Z tej okazji Jubilat otrzymał list od I sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka z serdecznymi pozdrowieniami i gratulacjami. Kazimierz Rusinek urodził się w Krakowie w rodzinie kolarzkiej. Wcześniej podjął pracę zarobkową. Po krótkim okresie nauki w seminarium nauczycielskim, rozpoczął pracę jako robotnik w garbarni w Łodzi. Od wczesnych lat swego życia związał się z ruchem robotniczym. Pracując jako sekretarz Woj. Komitetu PPS w Grudziądzu, zakładał tygodnik socjalistyczny „Walka Ludu”. Za swą działalność jest prześladowany i więziony przez władze sanacyjne, co zmusza go do przeniesienia się

Spotkania z delegatami na VIII Zjazd PZPR

Czołowy aktyw wojewódzki ZSL w Łomży spotkał się 6 lutego z delegatami na VIII Zjazd PZPR. I sekretarzem KW PZPR Waldemarem Szpalińskim, któremu towarzyszył sekretarz KW Włodzimierz Michałek.

W trakcie spotkania prezes WK ZSL — Józef Surowiec poinformował zebranych o przebiegu dyskusji nad Wytchnymi w łomżyńskiej organizacji ZSL. Sprzyjała ona wywołaniu wielu inicjatyw, służących modernizacji gospodarstwa, specjalizacji produkcji, dobremu wykorzystaniu ziemi, podniesieniu rangi samorządu rolniczego, postępowi w oświacie, kulturze i ochronie zdrowia.

Natomiast wczoraj w spotkaniu z aktywnym łomżyńskim organizacją młodzieżowych uczestniczyli także delegaci na VIII Zjazd, rolnik ze wsi Wy-

szomierz — Zygmunt Prosiński i brygadziści zakładu odczołowego „Bielpo” w Graczu — Stanisław Nankiewicz oraz sekretarz KW Teresa Kazimierzczuk.

Młodzież — stwierdził przewodniczący RW FSZMP — Henryk Gryko uczestniczyła aktywnie w realizacji programu partii wytyczonego na VII Zjeździe czego wyrazem jest rekomendowanie w szeregu PZPR 4 tys. członków ZSMP i ZHP oraz wzrost liczebności tych organizacji o 15 tys. osób.

Dla uczczenia VIII Zjazdu młodzi rolnicy województwa zadeklarowali zwiększenie produkcji bydła i trzody chlewnej odpowiednio o 2.192 i 4.328 sztuk, zaś w zakładach produkcyjnych powołano 51 brygad zjazdowych; ZSMP objęło również patronat nad 5 w-działami. (bjm, jtb)

Egipt znosi bojkot gospodarczy Izraela

KAIR (PAP) — Zgromadzenie Narodowe Egiptu uchwaliło ustawę o zaprzestaniu bojkotu gospodarczego Izraela. Decyzja ta zapadła — jak informuje Agencja MENA — głosami — młodych deputowanych rządzącej Partii Narodowo-Demokratycznej.

Kraje arabskie podjęły bojkot gospodarczy Izraela na znak protestu przeciwko agresywnej, ekspansjonistycznej polityce. Tel Awiwu. Bojkot ten obejmuje m.in. odmowę utrzymywania przez państwa arabskie jakiegokolwiek stosunków handlowych i gospodarczych z agresorem a także współ-

W amerykańskim mieście Greensboro (Północna Karolina) odbył się marsz protestacyjny przeciwko działalności rasistowskiej organizacji Ku Klux Klan. NA ZDJĘCIU: marsz protestacyjny w Greensboro. CAF — UPI — telefoto

CIąg dalszy na str. 2

SPRAWOZDANIE KOMITETU CENTRALNEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ za okres od VII do VIII Zjazdu

Rozdział I

Polityka społeczno-gospodarcza

Realizacja uchwał VII Zjazdu PZPR, stanowiąc kontynuację strategii VI Zjazdu naszej partii, przyniosła dalszy wzrost poziomu życia społeczeństwa, rozwój i unowocześnienie potencjału gospodarczego Polski oraz umocnienie jej pozycji w Europie i świecie.

Postęp ten uzyskiwany był w znacznie gorszych warunkach zewnętrznych. Poglądając się ogólnosiłowe trudności paliwowe i surowcowe oraz zakłócenia w międzynarodowej współpracy gospodarczej, jakie powstały na rynku państw kapitalistycznych, wpłynęły niekorzystnie na warunki rozwoju gospodarki polskiej. Trudniejsze były również warunki wewnętrzne.

Dla przewyższenia niekorzystnych zjawisk i zapewnienia realizacji celów społecznych, zawartych w uchwale VII Zjazdu partii, w Plenum KC PZPR podjęto decyzję o odwołaniu przebiegowaniu sił i środków w gospodarce. Podjęto intensywną działalność dla utrzymania równowagi ekonomicznej, przyspieszenia rozwoju rolnictwa i gospodarki żywnościowej oraz poprawy efektywności gospodarowania.

W rezultacie znacznie wzrósł potencjał wytwórczy naszej gospodarki. W latach 1976—1979 wartość produkcyjnego majątku trwałego wzrosła o 1,5 biliona zł. Przysięło ponad 300 tys. nowych, znacznie lepiej technicznie uzbrojonych stanowisk pracy w gospodarce społecznej. Wzrosły kwalifikacje pracowników i wydajność ich pracy. Dochód narodowy wytworzony osiągnął w 1979 r. wartość prawie 2 bilionów zł. W strukturze podziału dochodu narodowego — udział spożycia wzrósł z 66 proc. w 1975 r. do 74 proc. w 1979 r.; znacznie zaś zmniejszył się udział inwestycji.

Jednakże nie wszystkie zamierzone cele zostały osiągnięte. Nie zdołaliśmy zwłaszcza w pełni wykonać planowych zadań w dziedzinie poprawy efektywności gospodarowania.

1. WARUNKI BYTOWE I SOCJALNE LUDNOŚCI

W świetle uchwał VI i VII Zjazdu za nadrzędny cel działalności gospodarczej uznano systematyczną poprawę bytowych, socjalnych, kulturalnych warunków życia i pracy społeczeństwa. Łączne nominalne dochody ludności osiągnęły w 1979 r. ok. 1500 mld zł, a więc są o ok. 50 proc. wyższe niż w 1975 r. Przeciętna płaca nominalna netto w gospodarce społecznej osiągnęła w 1979 r. poziom ponad 5 tys. zł, tj. o ok. 34 proc. wyższy niż w roku 1975. Nie został jednak osiągnięty planowany wzrost płacy realnej.

Kontynuowano działania na rzecz ściślejszego wzięcia plac z jakością i efektywnością pracy, a także zmniejszenia rozpiętości plac, m.in. w drodze szybszego od przeciętnej wzrostu plac, najniższych.

Przychody pieniężne rolników z tytułu skupu wzrosły w latach 1976—1979 o ponad 50 proc. Zmniejszyły się różnice między warunkami życia w mieście i na wsi.

Szybko wzrastały globalne wydatki państwa na pieniądze świadczenia społeczne. W 1975 r. wydatkowaliśmy na ten cel 91 mld zł, a w 1979 r. 168 mld zł, tj. o 84 proc. więcej. Obok systematycznie realizowanych reform emerytury i renty pracowników, od maja 1977 r. podwyższano są emerytury i renty ze „starego portfela” oraz emerytury i renty minimalne. Dzięki temu w 1981 r. najniższa emerytura pracowniczka wynosić będzie 2 tys. zł miesięcznie.

W polityce społecznej historycznie znaczące mają decyzje VI Plenum KC PZPR o wprowadzeniu rent emerytalnych dla rolników i ich rodzin. Zamykają one proces obejmowania ubezpieczeniem społecznym praktycznie całej ludności kraju.

W trosce o umocnienie rodziny rozszerzono formy opieki nad matką i dzieckiem. Wprowadzono zasiłek porodowy oraz powszechny jednorazowy zasiłek w kwocie 2 tys. zł z tytułu urodzenia dziecka. Zwiększono pomoc finansową państwa dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, a także świadczenia stypendialne dla uczącej się i studiującej młodzieży.

Równocześnie następowały istotne zmiany w strukturze plac. Udział zarabiających do 2 tys. zł zmniejszył się z 46 proc. w roku 1970 do ok. 2,5 proc. w 1979 r. Od 1 stycznia 1980 r. płaca minimalna wynosi 2 tys. zł.

Te przemiany oraz postępujące procesy demograficzne, obciążające i kulturowe pobudzały i wzmacniały aspiracje do szybkiej poprawy warunków bytowych. W tym okresie możliwości produkcyjne gospodarki, pracującej w znacznie trudniejszych warunkach, nie nadążały jednak w wielu dziedzinach za wysokim wzrostem popytu. Wymagało to podejmowania wielu wysiłków dla utrzymania równowagi rynkowej. Służyły temu decyzje V i IX Plenum KC PZPR.

Globalne dostawy artykułów rynkowych liczone w cenach porównywalnych były w 1979 r. o ok. 18 proc. większe niż w 1975 r. Zmiany w strukturze i jakości produkcji wyrobów przemysłu spożywczego przyniosły pewną poprawę struktury spożycia żywności.

Do rozwoju usług dla ludności przyczyniło się m.in. tworzenie sprzyjających warunków organizacyjnych i kadrowych oraz modernizacja i rozbudowa zaplecza technicznego i uspołecznienie przemysłu drobnego i rzemieślniczo. Postęp w rozwoju usług nie zapewnił jednak odczuwalnej poprawy w zaspokojeniu potrzeb społecznych.

Istotnym czynnikiem kształtującym sytuację pieniężno-rynkową w latach siedemdziesiątych było zbyt powolne przekształcanie struktury konsumpcji. Obok niedostatecznego rozwoju usług zbyt wolno następowały przesunięcia w strukturze spożycia na rzecz towarów przemysłowych.

W całej dekadzie lat siedemdziesiątych ważnym celem polityki społecznej było tworzenie warunków do wzrostu dochodów i plac realnych. W pierwszej części dekady założenia w tym zakresie wykonano z dużą nadwyżką; w ostatnich latach ich realizacja przebiegała w trudniejszych warunkach. Zwiększyły się koszty wytwarzania. Miało to wpływ na podwyższenie cen wielu wyrobów. Na tym tle trzeba jednak krytycznie ocenić nieuzasadniony w wielu jedynkach produkcyjnych wzrost kosztów wytwarzania, wynikający z niskiej efektywności gospodarowania, a także nadużywanie przez niektórych producentów uprawnień do samodzielnego ustalania cen towarów i usług celem osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści ekonomicznych. Dla przeciwdziałania tym zjawiskom podejmowano, zgodnie z decyzjami IX Plenum KC PZPR i II Krajowej Konferencji Partijnej, wiele działań kontrolnych i zapobiegawczych.

Uchwała VII Zjazdu partii zalecała podjęcie prac nad zmianą struktury cen. Przedłożone w 1976 r. propozycje ze znanych powodów nie mogły być zrealizowane.

(S k r ó t)

Utrzymanie niezmiennych cen znacznej części podstawowych artykułów pociąga za sobą szybki wzrost dopłat budżetowych do żywności. Skala dopłat bezpośrednich wzrosła z 17 mld zł w roku 1971 do 51 mld zł w 1975 i prawie 170 mld zł obecnie. Struktura cen stanowi nadal problem nie rozwiązany.

W bieżącej dekadzie budownictwo mieszkaniowe objęte zostało priorytetem społecznym. Mimo dużych trudności w wykonawstwie inwestycyjnym, w latach 1976—1979 zostało wybudowanych ok. 1161 tys. mieszkań. W budownictwie uspołecznionym wzrósł standard mieszkań, które mają lepszy układ funkcjonalny i większy metraż. Wskaźnik zagęszczenia na izbę zmniejszył się z 1,21 osób w 1975 r. do 1,06 w 1979 r. Duży wzrost liczby młodych rodzin oraz nasilenie się procesów urbanizacyjnych sprawiają jednak, że sytuacja mieszkaniowa wielu rodzin jest nadal trudna. Niedostateczny był postęp w budownictwie towarzyszącym. Problem ten występuje ostro zwłaszcza w nowych osiedlach.

W okresie sprawozdawczym partia przywiązywała duże znaczenie do poprawy warunków pracy, jej bezpieczeństwa i higieny. W ostatnich latach wydatki na ten cel zostały niemal podwojone. Zwiększyła się efektywność działania zawodowej i społecznej inspekcji pracy. Zintensyfikowano badania naukowe w dziedzinie ochrony człowieka w procesie pracy.

Opracowanie kodeksu pracy zakończyło wieloletni proces porządkowania prawa pracy dostosowanego do potrzeb rozwiniętej gospodarki socjalistycznej i rosnącego poziomu świadomości społecznej. Jego wdrażanie nie wszędzie przebiega prawidłowo; obserwuje się nadal występowanie negatywnych zjawisk związanych z naruszaniem dyscypliny pracy i utrzymywaniem się wysokiego poziomu absencji.

Ważnym czynnikiem poprawy warunków życia społeczeństwa był dalszy rozwój opieki zdrowotnej, wczasów i pomocy socjalnej udzielanej przez zakłady pracy. W latach 1976—1979 liczba łóżek w szpitalach ogólnych zwiększyła się o 10,4 tys. w budowie znajdują się dalsze obiekty szpitalne o łącznej liczbie 42 tys. łóżek. Opóźnienia w planowanym oddaniu ich do użytku wynikały m.in. z wydłużających się cyklów inwestycyjnych. W zakładach opieki społecznej zwiększono liczbę miejsc o 4,3 tys., a liczba dzieci w łóżkach wzrosła o 28 tys. pomimo osiągniętego postępu w rozwoju służby zdrowia nie uzyskaliśmy jeszcze pełnego zaspokojenia istniejących potrzeb społecznych. Działania w tym zakresie wymagają dalszej intensyfikacji.

Wyrazem ofiarności całego społeczeństwa są świadczenia na utworzony z inicjatywy I sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka, Narodowy Fundusz Ochrony Zdrowia. Środki z tego funduszu, który na koniec 1979 r. przekroczył 21 mld zł, przeznaczane są sukcesywnie na budowę szpitali, wiejskich ośrodków zdrowia, przychodni, na zakup aparatury medycznej itp. zakończono II etap budowy wznoszonego ze środków społecznych Pomnika — Szpitala Narodowego Dziecka. Rozpoczęto budowę Centrum Onkologii.

Kontynuowano proces skracania czasu pracy, wiążąc go z postępowaniem w dziedzinie wydajności pracy. Pracownicy gospodarki uspołecznionej korzystają z 16 dodatkowych dni wolnych w ciągu roku.

Od 1978 r. wszystkie zakłady dysponują corocznym odpisem na zakładowy fundusz socjalny w wysokości 2 proc. od funduszu plac i 1-procentowym odpisem na zakładowy fundusz mieszkaniowy. Odpisy na ZFS wzrosły w latach 1974—1979 z 10,4 do 14,7 mld zł. Corocznie 4,4 mln pracowników i członków ich rodzin przebywa na wczasach pracowniczych, a 2,9 mln dzieci i młodzieży korzysta z różnych form wypoczynku wakacyjnego.

Doskonalono formy pomocy materialnej dla młodych rodzin. Liczącą się formę pomocy dla rodzin stanowi fundusz alimentacyjny utworzony w 1975 r. przy dużym udziale środków państwowych. W 1979 korzystało z niego 95 tys. osób.

Problematyce rodziny nadano wysoką rangę. Powołano Radę do Spraw Rodziny, której zadaniem jest inspirowanie i koordynacja przedsięwzięć związanych z szeroko pojętą problematyką rodziny, jej potrzebami i warunkami życia.

Dorobek naszego kraju w dziedzinie kultury fizycznej charakteryzuje rozwój kwalifikowanych kadr i lepsze ich rozmieszczenie, upowszechnianie różnorodnych form rekreacji w zakładach pracy i miejscu zamieszkania. Rozwojowi masowej kultury fizycznej towarzyszył wzrost poziomu sportu kwalifikowanego.

Uwaga partii niezmiennie koncentrowała się na rozwiązywaniu problemów socjalnych, na stałej poprawie warunków życia i pracy całego społeczeństwa.

2. ROZWÓJ GOSPODARKI MIĘDZY VII I VIII ZJAZDEM PZPR.

Nacelną zasadą polityki partii było w okresie sprawozdawczym ściśle wiązanie celów społecznych z rozwojem produkcji materialnej i podnoszenie efektywności gospodarowania.

PRZEMYSŁ

W latach 1976—1979 produkcja przemysłu wzrosła o ponad 30 proc. Korzystne, choć jeszcze niedostateczne zmiany zachodziły w jej strukturze. Udział produkcji na rynek i eksport zwiększył się z 44,1 proc. w 1975 r. do 47,1 proc. w 1979 r., w tym produkcji eksportowej z 13,1 proc. do 14,6 proc. W 1979 r. w przemyśle zostało wytworzone 51,1 proc. dochodu narodowego, tj. o 3 proc. więcej niż w 1975 r.

W mijającym pięcioletniu szybko rozwijał się przemysł elektromaszynowy; w 1979 r. dostarczył on 29 proc. całej produkcji przemysłowej.

Zaspokojone zostało zapotrzebowanie rynku na wiele jego wyrobów; znacznie rozszerzono ich asortyment. Uruchomiono serijną produkcję nowoczesnych odbiorników telewizji kolorowej, maszyn rolniczych, samolotów rolniczych i sportowych oraz wielu innych wyrobów. Rozwinęto znacznie produkcję wysokiej jakości maszyn budowlanych i drogowych oraz statków. Umocniono przy tym więź współpracy i kooperacji z braćmi krajami socjalistycznymi. Przemysł elektroniczny rozwinął we współdziałaniu z ZSSR serijną produkcję nowoczesnych maszyn matematycznych jednolitego systemu RIAD.

Podstawową bazę zaopatrzeniową gospodarki narodowej stanowiły górnictwo, przemysł chemiczny i hutnictwo. W latach 1976—1979 nastąpił dalszy rozwój tych gałęzi przemysłu. W górnictwie węgla kamiennego kontynuowano rozbudowę i modernizację istniejących kopalń oraz rozpoczęto budowę 5 nowych. Zaawansowana jest budowa pierwszej kopalni w Lubelskim Okręgu Węglowym. Wydobycie wzrosło w okresie sprawozdawczym o 29 mln ton i osiągnęło w 1979 r. 201 mln ton. W 1980 r. rozpocznie się wydobycie węgla brunatnego w Zagłębiu Bełchatowskim. Łącznie w 1980 r. osiągniemy wydobycie ok. 206 mln ton węgla kamiennego oraz 40 mln ton węgla brunatnego.

Zakończono I etap budowy huty „Katowice”, rozbudowano przemysł petrochemiczny i hutnictwo metali. Produkcja stali wzrosła o 4,2 mln ton, wyrobów walcowanych oraz półwyrobów o 2,5 mln ton, miedzi o 87 tys. ton, tworzyw sztucznych o 20 tys. ton, przerób ropy naftowej zwiększył się o 3,1 mln ton.

Należy jednak podkreślić, że mimo dużych osiągnięć hutnictwo i przemysł chemiczny nie osiągnęły tempa rozwoju

założonego w planie pięcioletnim. Powodowało to występowanie deficytu wyrobów chemicznych i w mniejszym stopniu wyrobów hutniczych.

Szybko rozwijała się baza energetyczna kraju. W latach 1976—1979 przystosowano nowe w elektroenergetyce krajowej wyniosł 6 tys. MW. Zakończona została budowa elektrowni „Dolina Odra”, „Rybnik”, „Jaworzno III” i „Porąbka-Zar” oraz rozbudowa elektrowni „Kozienice”, w której uruchomiono dwa bloki energetyczne po 500 MW. Produkcja energii elektrycznej w 1979 r. wyniosła 117,4 mld kWh i była o 20 proc. wyższa niż w 1975 r. Wskutek szybkiego tempa wzrostu zapotrzebowania, pewnych opóźnień w realizacji inwestycji oraz niskiej dyspozycyjności mocy zainstalowanej wystąpiły jednak znaczne trudności w pokryciu potrzeb na energię elektryczną.

Przemysł lekki zwiększył swą produkcję w ostatnich czterech latach o ponad 34 proc. Znacznie wzrosła jego produkcja eksportowa. Dostawy rynkowe powiększyły się o ok. 25 proc. przy wyraźnym wzbogaceniu asortymentu asortymentowej oraz poprawie jakości i estetyki wyrobów. Zaostrzające się w ostatnich latach trudności zaopatrzeniowe przemysłu lekkiego, który w ok. 55 proc. opiera się na surowcach importowanych, powodują, iż mimo wyraźnego postępu nie jest w pełni zaspokojony popyt na szereg jego wyrobów.

W latach 1976—1979 w przemyśle drzewno-papierniczym został przyspieszony rozwój produkcji mebli i płyt wiórowych, która w stosunku do 1975 r. wzrosła odpowiednio o przeszło 60 proc. i o 74 proc. Nie zdołano jednak w pełni zaspokoić zapotrzebowania na niektóre asortymenty mebli. Wystąpiły też niedobory w zaopatrzeniu gospodarki narodowej w papier i opakowania. Decydujący wpływ miało tu opóźnienie budowy kombinatu celulozowo-papierniczego w Kwidzynie.

XIV Plenum KC PZPR wypracowało program przyspieszenia rozwoju uspołecznionego przemysłu drobnego. Rozwój tego przemysłu ukierunkowany został przede wszystkim na zaspokojenie potrzeb rynku, zarówno w zakresie towarów jak i usług. Stwarzające możliwości zagospodarowania miejscowych zasobów surowcowych i zasobów pracy, rozwój uspołecznionego przemysłu drobnego sprzyja dalszej aktywizacji społeczno-gospodarczej miast i gmin.

INWESTYCJE I BUDOWNICTWO

Cechą charakterystyczną obecnego pięcioletnia jest zmniejszanie się udziału inwestycji w dochodzie narodowym. Na inwestycje przeznaczano się jednak o 40 proc. więcej nakładów niż w poprzednim pięcioletniu. W trakcie realizacji planu nastąpiły — zgodnie z uchwałą V Plenum KC PZPR — zmiany w kierunkach rozdysponowania nakładów, zwłaszcza na rzecz budownictwa mieszkaniowego, górnictwa i energetyki, a także gospodarki żywnościowej.

Przekazano do eksploatacji wiele nowych i zmodernizowanych obiektów produkcyjnych i usługowych. W latach 1976—1979 uzyskano ponad 30-procentowy przyrost majątku trwałego w gospodarce narodowej.

Podjęto wiele działań organizacyjnych i systemowych celem wzmocnienia dyscypliny planu inwestycyjnego. Jednocześnie zaostrzono warunki rozpoczynania nowych inwestycji. Nastąpiło obniżenie udziału inwestycji w dochodzie narodowym z 26,9 proc. w roku 1975 do 21,6 proc. w 1979 r.

W procesie inwestycyjnym wystąpiło szereg nieprawidłowości. Terminy zakupów maszyn i urządzeń nie były w pełni powiązane z harmonogramami realizacji budów. Kompletne ograniczenia nakładów spowodowały wzrost zaopatrzenia i zaangażowania środków, a także zwiększenie kosztów inwestycji.

Produkcja budowlano-montażowa wzrosła w latach 1976—1979 o 16 proc. w stosunku do poziomu ubiegłego pięcioletnia. Szybciej niż w latach 1971—1975 rozwijały się w tym okresie przedsięwzięcia specjalistyczne.

Zgodnie z potrzebami nowego układu administracyjnego kraju budownictwo ogólne zostało zorganizowane w kombinaty o wojewódzkim zasięgu działania. W dalszym ciągu występują trudności w ubraniu terenów budowlanych, zwłaszcza dla potrzeb budownictwa mieszkaniowego.

Nastąpił dalszy rozwój bazy przemysłowo-materiałowej budownictwa; w latach 1976—1979 powstało 77 fabryk domów.

Pomyślnie realizował swe zadania przemysł szklarski i ceramiczny; dostawy na rynek wzrosły w latach 1976—1979 o 80 proc.

TRANSPORT

W mijającym pięcioletniu dokonano znacznego wysiłku na rzecz zwiększenia zdolności przewozowych transportu. W kolejnictwie oddano m. in. do eksploatacji niezwykle ważną dla gospodarki narodowej linię hutniczo-siarkową i zmodernizowano setki kilometrów innych linii o ważnym znaczeniu. W transporcie drogowym oddano do eksploatacji trasę szybkiego ruchu Warszawa—Katowice oraz zmodernizowano i zbudowano wiele tysięcy kilometrów innych dróg. Transport otrzymał m. in. 60 tys. nowoczesnych wagonów, ponad 2 tys. lokomotyw elektrycznych i spaliniowych oraz 25 tys. wysokotonowych samochodów ciężarowych. W zgłędzie śródlądowej prowadzono modernizację dróg wodnych, zwłaszcza górniego biegu Odry i Wisły. Podjęty został dalekosiężny program regulacji Wisły.

W ostatnich latach wystąpiły trudności w realizacji zadań transportowych. Modernizacja poszczególnych gałęzi transportu postępowała zbyt wolno. Działania podejmowane na rzecz poprawy sytuacji nie rozwiązywały podstawowych problemów, m. in. braku części zamiennych, ogumienia oraz urządzeń przeładunkowych.

Nastąpił dynamiczny rozwój komunikacji lotniczej. Zakupione w ZSSR samoloty IL-62 i IL-62m umożliwiły uruchomienie długodystansowych linii przez Atlantyk i na Daleki Wschód. Przewozy pasażerów na zagranicznych liniach PLL „LOT” zostały podwojone.

GOSPODARKA MORSKA

W latach 1971—1979 na rozwój gospodarki morskiej przeznaczaliśmy ok. 100 mld zł. Nastąpiła znaczna rozbudowa i modernizacja floty handlowej, w szczególności trampowej. W stopniu niewystarczającym rozwinęła się jednak flota liniowa. Flota handlowa przewozi ponad połowę towarów polskiego handlu zagranicznego w obrocie morskim.

Rozbudowa portów Wybrzeża zwiększyła potencjał przeładunkowy zwłaszcza węgla, paliw płynnych, siarki i innych surowców. Niewystarczający w stosunku do potrzeb postęp uzyskano w rozbudowie potencjału do przeładunku zboża, rudy oraz drobnicy.

Pomyślnie rozwijały się połowy dalekomorskie i bałtyckie, które z 679 tys. ton w roku 1975 wzrosły do 800 tys. ton w 1979 r.

HANDEL ZAGRANICZNY

Znacznie wzrosła rola handlu zagranicznego i współpracy z zagranicą w rozwoju gospodarki. Pogiębione zostały nasze związki gospodarcze z krajami socjalistycznymi, a zwłaszcza ze Związkiem Radzieckim. W wielu dziedzinach

umożliwiło to uruchomienie i rozwój produkcji finalnej i wyrobów kooperacyjnych na dużą skalę. Kierując się Wytycznymi Sekretariatu KC PZPR w sprawie dalszej wszechstronnej współpracy gospodarczej, naukowo-technicznej i wymiany handlowej ze Związkiem Radzieckim — instancje i organizacje partyjne zintensyfikowały działalność inspirowania i organizatorską na rzecz pełnej realizacji dostaw eksportowych, poprawy ich jakości i terminowości, rozwijania nowych inicjatyw eksportowych oraz powiązań specjalizacyjno-kooperacyjnych.

Wszechstronna współpraca ze Związkiem Radzieckim odegrała decydującą rolę w całokształcie gospodarczo-handlowych i naukowo-technicznych stosunków Polski z zagranicą. Długoletnie porozumienia oraz udział we wspólnych inwestycjach surowcowych pozwoliły na dalszy wzrost obrotów handlowych i zaopatrzenie przemysłu w podstawowe surowce i materiały, maszyny i urządzenia. Wyrazem pogłębiających się związków gospodarczych z krajami socjalistycznymi jest znaczny udział dostaw kooperacyjnych i wyrobów specjalizowanych, który wzrósł z 10,1 proc. w roku 1975 do 21 proc. w roku 1979 w całości polskiego eksportu do tych krajów.

Szybki wzrost cen na rynku światowym, osłabienie aktywności gospodarczej w większości krajów kapitalistycznych oraz towarzyszące tym zjawiskom tendencje protekcyjne państwowych i zastrzeżenia się walki konkurencyjnej o rynek zbytu, utrudniły rozwój polskiego eksportu do tych krajów. Poważnym obciążeniem dla naszego bilansu płatniczego był szybki rosnący, wysoki i ponadplanowy import zboża i pasz.

Mimo tych złożonych warunków wartość obrotów polskiego handlu zagranicznego wzrosła w obecnym dziesięcioleciu czterokrotnie. Udział maszyn i urządzeń oraz innych towarów przemysłowych zwiększył się z 47,6 proc. w 1975 r. do 52 proc. w 1979 r.

Celem przyspieszenia wzrostu produkcji eksportowej i zwiększenia jej udziału w ogólnej produkcji przemysłowej rozwijano szeroką działalność aktywizującą producentów i jednostki handlu zagranicznego. Ukształtowane zostało przekonanie o słuszności działań na rzecz proekspansyjnego rozwoju gospodarki, co powinno zapewnić wysokie tempo wzrostu eksportu i poprawę jego efektywności. Prowadzone są prace nad doskonaleniem zasad systemu ekonomiczno-finansowego organizacji gospodarczych wytwarzających wyroby i usługi na eksport.

Podjęto szeroką działalność na rzecz racjonalnego wydatkowania środków dewizowych na import.

Polska aktywizowała swoje stosunki gospodarcze z krajami rozwijającymi się. Przyjęte przez Biuro Polityczne programy rozwoju współpracy handlowej, gospodarczej i naukowo-technicznej wyznaczyły konkretne zadania w kształtowaniu wzajemnie korzystnych i trwałych związków gospodarczych z tymi krajami.

Mimo osiągniętego postępu wyniki uzyskane w eksporcie należy uznać za niewystarczające, gdyż nie odpowiadają one potrzebom i możliwościom polskiej gospodarki. Proekspansyjnym rozwojowi gospodarki, doskonaleniu współpracy przemysłu z handlem i dalszej poprawie efektywności pracy przedsiębiorstw handlu zagranicznego nadal się szczególne znaczenie. Trwają prace nad nowymi dostosowanymi do zmienionych warunków rozwiązaniami w systemie kierowania i zarządzania handlem zagranicznym.

ROLNICTWO I GOSPODARKA ŻYWNOSCIOWA

Okres, który upłynął od VII Zjazdu PZPR charakteryzował się konsekwentnym wytyśnianiem programu wyżywienia narodu, nakreślonego przez XV Plenum KC PZPR.

W okresie sprawozdawczym produkcja końcowa netto rolnictwa wzrosła o 6 proc., a towarowa o 10 proc., a więc w stopniu niższym, niż zakładano w planie na lata 1975—1979. Ze względów społecznych trzeba było utrzymać wysoki poziom produkcji zwierzęcej przy mniejszym w ostatnich trzech latach produkcji roślinnej, w czym duże znaczenie miała pomoc państwa w dostawach pasz treściwych. Dzięki niej skup żywa w przeliczeniu na mięso wzrósł z 2436,8 tys. ton w 1975 r. do 2659 tys. ton w 1979 r., tj. o 9,1 proc., a skup mleka zwiększył się w tym czasie z 8109 mln litrów do 9978 mln litrów, tj. o 23 proc. Nie wykonano zadań planowych w hodowli ryb słodkowodnych.

Pomimo wielostronnych wysiłków w produkcji roślinnej nie zdołano zrealizować założonych zadań i zlikwidować dysproporcji między produkcją roślinną i zwierzęcą. Spowodowało to konieczność znacznego uzupełniania importu zboża i pasz, który w latach 1976—1979 osiągnął łącznie wielkość 31 mln ton.

W minionych latach nastąpił dalszy postęp w mechanizacji rolnictwa i tworzeniu jego infrastruktury technicznej. Na rozwój rolnictwa skierowano znaczne nakłady inwestycyjne, które w latach 1976—1979 wyniosły ok. 435 mld zł (w cenach porównywalnych z 1978 r.). Pozwoliło to na dalszy postęp w wielu dziedzinach gospodarki rolnej.

Zwiększono zaopatrzenie rolnictwa w ciągniki i maszyny rolnicze. Liczba ciągników wzrosła z 401 tys. sztuk w 1975 r. do ok. 573 tys. sztuk w 1979 r. Dostawy kombinatów zbożowych wzrosły o 25,3 proc., a kombinatów ziemniaczanych o 16,4 proc.

Uchwała VII Zjazdu PZPR zakładała zwiększenie nawożenia mineralnego do 250 kg/ha. Wskutek trudności w dostawach w przemyśle chemicznym zadania te nie będą w pełni wykonane. Nawożenie w 1979 r. wyniosło ok. 190 kg NPK/ha, tj. o 3,8 proc. więcej niż w 1975 r.

W celu optymalizacji rozdziału środków rzeczowych i finansowych, kierowanych przez państwo na intensyfikację produkcji rolnej, dla koncentracji nakładów wytypowane zostały obszary w ramach województw, które charakteryzują się najlepszymi warunkami przyrodniczymi i organizacyjnymi. Tworzą je we wszystkich województwach po 2—3 gminy o przyspieszonym rozwoju oraz regiony intensywnego rozwoju rolnictwa w 8 województwach.

Zgodnie z podstawową zasadą polityki rolnej realizowaną przez naszą partię wspólnie z ZSL wspierano rozwój produkcji we wszystkich sektorach rolnictwa.

W gospodarce indywidualnej ogólna liczba gospodarstw specjalistycznych wzrosła do 120 tys. Gospodarstwa już one na 8,5 proc. użytków rolnych. Nadal powstają i rozwijają się zespoły indywidualnych rolników; ich liczba przekroczyła 11 tys. W drobnych gospodarstwach nadal występują znaczne rezerwy. Podjęte zostały działania zmierzające do przyjęcia tym gospodarstwom z pomocą w ich aktywizacji produkcyjnej.

Intensywnie rozwijała się produkcja w sektorze uspołecznionym.

Państwowe gospodarstwa rolne znacznie powiększyły swój areal i w latach 1976—1978 uzyskały przyrost produkcji globalnej o 12,4 proc. Duży wzrost uzyskały państwowe gospodarstwa rolne jeśli chodzi o pogłowie bydła, trzody chlewnej i owiec oraz dostawy żywności.

Stworzone w okresie sprawozdawczym nowe, dogodniejsze niż poprzednio warunki do rozwoju rolniczych spółdzielni produkcyjnych spotkały się z dużym zainteresowa-

ciąg dalszy na str. 4

SPRAWOZDANIE KOMITETU CENTRALNEGO PZPR

Ciąg dalszy ze str. 3

niem rolników. Wynikiem tego było powstanie w latach 1976–1979 ok. 1200 nowych spółdzielni produkcyjnych, tj. podwojenie ich liczby, przy czym areal użytków rolnych tego sektora wzrósł do 750 tys. ha.

Rozwijała się działalność produkcyjno-usługowa kółek rolniczych. Poprawiono organizację i rozszerzono zakres usług, których wartość wzrosła z ok. 28 mld zł w 1975 r. do ok. 45 mld zł w 1979 r. Nadal jednak występują duże różnice w gospodarowaniu pomiędzy poszczególnymi SKR.

W procesie intensyfikacji rolnictwa istotne znaczenie ma racjonalna gospodarka ziemią. Podjęto szereg decyzji zmierzających do poprawy wykorzystania produkcyjnego użytków rolnych, a także stworzenia korzystniejszych warunków do przejmowania ziemi przez rolników indywidualnych. Uzyskane rezultaty nie są jednak w pełni zadowalające. Zagadnienia racjonalnej gospodarki ziemią stają się przedmiotem stałej troski administracji centralnej i terenowej, a przede wszystkim samych użytkowników.

W całym okresie sprawozdawczym troszczyliśmy się o zapewnienie opłacalności produkcji rolnej, o wzrost dochodów rolników i pracowników rolnictwa.

Na obecnym etapie rozwoju rolnictwa konieczne staje się szybkie zwiększenie liczebności kadr kwalifikowanych i ich właściwe wykorzystanie w rozwoju rolnictwa. Aby uzyskać poprawę w przygotowaniu młodzieży do zawodu, zwiększono stałą siłę kadrową szkół stacjonarnych i dla pracujących. Do niektórych liceów wprowadzono przedmioty rolnicze.

W latach 1976–1979 zalesiono ponad 330 tys. ha gruntów leśnych i ok. 65 tys. ha nieużytków. Prowadzono dalsze prace w kierunku intensyfikacji przyswoju drewna przy jednoczesnym zwiększeniu wpływu lasów na ochronę środowiska przyrodniczego. Mimo podjętych działań nie udało się osiągnąć istotnej poprawy czystości wód i powietrza atmosferycznego oraz zmniejszenia skutków emisji przemysłowych.

Zgodnie z Uchwałą VII Zjazdu partii nastąpił istotny rozwój przemysłu spożywczego. W latach 1976–1979 przeznaczono na jego rozbudowę 95,6 mld zł nakładów inwestycyjnych. Wybudowano ponad 90 dużych i nowoczesnych zakładów przemysłu spożywczego, w tym 4 przetwórczości, 16 wytwórni pasz, 2 chłodnie składowe, 12 przetwórczości i zamrażalni owocowo-warzywnych, 2 cukrownie, 17 zakładów mleczarskich, 2 zakłady przemysłu mięsnego i 4 wędliniarnie oraz wiele zakładów innych branż.

Wartość produkcji przemysłu spożywczego wzrosła w 1979 r. do 604 mld zł, tj. o ponad 29 proc., a wartość dostaw na rynek artykułów żywnościowych wzrosła o 30 proc. w cenach bieżących. Przyjmując planowaną wielkość dostaw w 1980 r., zadania wzrostu dostaw na rynek o 35–37 proc. — przyjęte w Uchwale VII Zjazdu PZPR — będą osiągnięte.

Osiągnięty rozwój przemysłu spożywczego pozwolił na zwiększenie stopnia przetworstwa surowców, podniesienie jakości, wartości odżywczej i trwałości wyrobów, jak też na znaczne poszerzenie asortymentu wyrobów. W przemyśle spożywczym występuje jednak nadal niedostatek i nieprawidłowości. Nie wszędzie dobrze wykorzystane są nowoczesne maszyny i urządzenia. Zbyt słaby jest postęp w tworzeniu warunków właściwego odbioru i dobrego zagospodarowania żywności, buraków cukrowych, ziemniaków, mleka, owoców i warzyw produkowanych w coraz większych ilościach. Stąd duże jeszcze straty w gospodarce surowcowej, a zwłaszcza w obrocie i przechowywaniu. Niedostateczna ilość opakowań utrudnia szczybny postęp w produkcji paczkowanej i konfekcjonowanej żywności.

3. DOSKONALENIE GOSPODAROWANIA

Uchwały VII Zjazdu PZPR położyły wielki nacisk na zadania poprawy efektywności gospodarowania. Racjonalizacja zatrudnienia, zmniejszanie materiałochłonności i energochłonności produkcji, lepsze wykorzystanie maszyn i urządzeń stały się w drugiej połowie lat siedemdziesiątych zadaniem najważniejszym.

Istotne znaczenie nadano w systemie kierowania produkcją problemom jakości, racjonalizacji i wynalazczości pracowniczej. Obowiązujące obecnie w gospodarce narodowej zasady zostały wprowadzone uchwałą przez Sejm — ustawą o jakości.

Podjęte działania na rzecz lepszego wykorzystania zasobów pracy, surowców i materiałów, maszyn i urządzeń przyniosły pewne efekty, lecz osiągnięty postęp nie odpowiada jeszcze potrzebom i możliwościom. Stosunkowo najlepsze wyniki uzyskano w gospodarowaniu zasobami pracy. Prawie cały przyrost produkcji przemysłu i budownictwa w latach 1975–1979 osiągnięty został w wyniku wzrostu wydajności pracy. W latach 1976–1979, społeczna wydajność pracy wzrosła o ok. 11 proc. Podstawowym tego czynnikiem był wzrost technicznego uzbrojenia pracy. Z porównania wskaźników wzrostu wydajności pracy i jej technicznego uzbrojenia wynika, że nie osiągnięto należytego postępu w wykorzystaniu maszyn, urządzeń i czasu pracy oraz w poprawie jej organizacji.

Rozwój produkcji w latach 1976–1979 spowodował wzrost zapotrzebowania na materiały, paliwa i energię. W 1979 r. ich zużycie w gospodarce społecznej przekroczyło 2,6 biliona zł. Wysokie tempo zużycia wynika nie tylko z szybkiego rozwoju produkcji finalnej, lecz i z niedostatecznego postępu w obniżaniu materiałochłonności produkcji.

W latach 1976–1979 szybko wzrastał majątek narodowy osiągając trzydziestoprocentowy wzrost. W jeszcze szybszym tempie zwiększał się majątek produkcyjny. Nastąpił jednak pogorszenie relacji między wzrostem majątku produkcyjnego i dochodu narodowego. Wzrostł on o m. in. z niepełnym wykorzystaniem niektórych instalacji produkcyjnych oraz z niezadawalającą w wielu odcinkach organizacją i dyscypliną pracy.

W obecnym pięcioletcu wiele uwagi poświęcono doskonaleniu zarządzania gospodarką. Osiągnięty postęp nie jest jednak zadowalający.

Istotne znaczenie miało wprowadzenie do systemu planowania centralnego makroregionalnego ujęcia planu perspektywicznego w ścisłym powiązaniu z długofalową koncepcją społeczno-gospodarczego rozwoju i przestrzennego zagospodarowania kraju.

W pracach Komitetu Centralnego wiele uwagi poświęcono doskonaleniu mechanizmów funkcjonowania gospodarki, ulepszeniu organizacji i systemu zarządzania w przedsiębiorstwach i zjednoczeniach. Biuro Polityczne zaleciło w 1978 r. podjęcie działań, które zapewniłyby bardziej skuteczne wykorzystanie zmodyfikowanego systemu ekonomiczno-finansowego celem podnoszenia efektywności gospodarowania.

Rozdział II Działalność partii w dziedzinie funkcjonowania państwa i rozwoju socjalistycznej demokracji

Umocnienie socjalistycznego państwa — najwyższego dobra narodu polskiego — było w okresie sprawozdawczym przedmiotem wszechstronnych działań partii i stałej troski Biura Politycznego. Ważne znaczenie miała uchwała przez

Sejm nowelizacja Konstytucji, która udoskonaliła ramy prawne funkcjonowania państwa i rozwoju demokracji socjalistycznej. Umocniła się i okrzepła w nowej strukturze administracji państwowej, nastąpiła aktywizacja ośrodków mniej zaawansowanych w rozwoju. Z inicjatywy partii rozwijał się system szerokich konsultacji społecznych w sprawach o randze zarówno ogólnopństwowej, jak i regionalnej.

Szczególną rolę odegrała w tym rosnąca aktywność radnych i posłów w terenie. Wielokierunkowa inspiracyjna działalność partii w wypracowywaniu programów społeczno-gospodarczego rozwoju kraju oraz w pogłębianiu socjalistycznych cech społeczeństwa i państwa sprzyjała aktywności Sejmu w realizacji jego konstytucyjnych uprawnień i obowiązków. Znajdowało to wyraz w podejmowaniu przez Sejm węższych problemów polityki wewnętrznej i zagranicznej państwa, doskonaleniu działalności ustawodawczej, w pogłębianiu kontroli organów administracji państwowej oraz w zacieśnianiu więzi posłów z wyborcami.

Wzbogaceniu uległa tematyka posiedzeń plenarnych Sejmu oraz jego stałych komisji. Rozszerzono i pogłębiono prace analityczne nad projektami modyfikacji planów społeczno-gospodarczego rozwoju kraju i budżetu państwa. Ożywiła się poselska inicjatywa ustawodawcza. Z inicjatywy klubu poselskiego PZPR Sejm przeprowadził m. in. zakrojone na szeroką skalę prace nad nowelizacją Kodeksu Postępowania Administracyjnego. Wysoką aktywność przejawiały komisje sejmowe. Ożywione były międzynarodowe kontakty Sejmu i działalność polskiej grupy unii międzyparlamentarnej.

Klub poselski PZPR, rozwijając współpracę z klubami poselskimi ZSL i SD oraz z posłami bezpartyjnymi, zapewniał na forum Sejmu realizację polityki partii. Posłowie — członkowie klubu PZPR mieli istotny udział w aktywizacji Sejmu.

Polityka partii, zmierzająca konsekwentnie do umocnienia i rozwijania demokracji socjalistycznej, sprzyjała również różnym form samorządu tak w mieście, jak i na wsi. Umocnił się ruch spółdzielczy. Coraz większą rolę odgrywa samorząd mieszkaniowy, istotną funkcję pełni komitety PJJN w pobudzaniu i urzeczywistnianiu inicjatyw obywatelskich.

Istotnym czynnikiem rozwijania demokracji socjalistycznej i szerokiego włączenia ogółu pracujących do rozwiązywania problemów społeczno-gospodarczych kraju są związki zawodowe. Wzrosło ich znaczenie jako reprezentanta interesów ludzi pracy i współorganizatora wysiłku produkcyjnego państwa.

Wytężenie Biura Politycznego KC PZPR w sprawie rozwoju samorządu robotniczego miało wyjątkowe znaczenie i umocniło robotniczy trzon wydawniczo-wymagalny pojęcie samorządności robotniczej jako najszerzej płaszczyzny udziału państwa w wypracowywaniu socjalistycznych zasadami pracy. M. in. coraz większą rolę odgrywała KSRR.

Krajowe narady przedstawicieli samorządu robotniczego stały się istotnym elementem urzeczywistniania socjalistycznej demokracji w sferze planowania, gospodarowania i zarządzania.

Podjęto szereg inicjatyw dla rozwoju socjalistycznego współzawodnictwa pracy, racjonalizacji i wynalazczości.

Sprawozdanie przypomina uchwałę Biura Politycznego KC PZPR w sprawie dalszych działań instancji partyjnych, administracji gospodarczej i związków zawodowych dla poprawy warunków pracy, jej bezpieczeństwa i higieny. Partia wspierała swym autorytetem i konkretną pomocą działania ruchu zawodowego służące poprawie warunków pracy, bytu i wypoczynku ludzi pracy. Jednakże postęp w dziedzinie poprawy warunków pracy jest jeszcze nierównomierny w poszczególnych branżach i zakładach, co wymaga dalszych wzmocnionych wysiłków.

Wskazuje się na korzyści wynikające z prowadzonego przez związki zawodowe konkursu „Zbudujemy więcej mieszkań dla ludzi pracy”. W pracy związków zawodowych zwrócono uwagę na właściwy rozdział mieszkań oraz na należyte gospodarowanie zakładowym funduszem mieszkaniowym.

Związki zawodowe — wspólnie z ZSMP szczególną uwagę przykładały do doskonalenia i rozwoju działalności wśród młodzieży pracującej.

Polityka społeczna partii, stworzyła szczególnie korzystne możliwości rozwijania nowych jakościowo form pracy i szerokiego wyzwalania inicjatyw służących zwiększeniu aktywności kobiet w różnych dziedzinach i poprawie warunków ich życia. Organizacje kobiece działające w ramach Krajowej Rady Kobiet Polskich organizowały kobiety wszystkich środowisk do twórczego uczestnictwa w realizacji zadań ogólnonarodowych, inicjowały wiele poczynąć zmierzających do stworzenia kobietom lepszych warunków w spełnianiu ich funkcji zawodowych, społecznych i rodzinnych.

Z inicjatywy organizacji kobiecych i przy ich aktywnym współudziale ustanowione zostało wiele ważkich aktów prawnych w dziedzinie ochrony macierzyństwa i umacniania rodziny i jej funkcji.

Polski ruch kobiecy we współdziałaniu z innymi organizacjami społecznymi w coraz większym stopniu oddziałuje na klimat społeczny sprzyjający socjalistycznym przeobrażeniom w naszym kraju.

W warunkach demokracji socjalistycznej ważną rolę spełnia państwowy i społeczny system inspekcji i kontroli, poszerzony z inicjatywy II Krajowej Konferencji PZPR o komitety kontroli społecznej przy radach narodowych.

Działalność organów kontroli zawodowej i społecznej, w tym zwłaszcza NIK oraz skutecznie służy wykrywaniu zjawisk marnotrawstwa mienia społecznego, ujawnianiu nieprawdliwych danych w sprawozdaniach gospodarczych, przestrzeganiu reżimu oszczędności, dyscypliny i odpowiedzialności pracowniczej i nadzoru służbowego, poprawie efektywności gospodarowania i jakości produkcji.

Po VII Zjeździe PZPR nastąpiło dalsze umocnienie socjalistycznej praworządności i porządku w kraju. Organa ścigania i wymiaru sprawiedliwości właściwie realizowały zadania wytyczone przez Biuro Polityczne KC PZPR w programie działań na rzecz porządku, bezpieczeństwa publicznego i dyscypliny społecznej.

Działania te przyniosły dalsze ograniczenie marginesu szkodliwych i niepożądanych zjawisk.

W okresie sprawozdawczym utrzymała się trwała tendencja spadku przestępczości. W porównaniu do 1971 r. liczba przestępstw zmniejszyła się o 25 proc. Spadek ten dotyczył zwłaszcza najgroźniejszych kategorii przestępstw.

Dalsze zabezpieczenie majątku narodowego przed działalnością przestępczą, niegospodarnością i marnotrawstwem wymaga od instancji i organizacji partyjnych oraz organów administracji państwowej i gospodarczej konsekwentnego egzekwowania obowiązków, analizowania stwierdzonych przypadków i podejmowania działań mających na celu zapobieganie tym zjawiskom, podniesienie poziomu pracy organów kontroli oraz lepszy dobór kadr.

Istotny wpływ na poprawę stanu bezpieczeństwa publicznego wywarło doskonalenie działalności zapobiegawczej. Szczególne znaczenie miało zacieśnienie więzi organów MO i SB, prokuratury i sądów ze społeczeństwem, ich coraz lepsze współdziałanie z radami narodowymi i władzami admi-

nistracyjno-gospodarczymi. Coraz większą rolę w ochronie porządku odgrywa czterydziesiętna ORMO oraz komisje profilaktyki indywidualnej.

W okresie sprawozdawczym partia stale otaczała szczególną troską s. a. a. umacniania obronności kraju, doskonalenia siły i gotowości bojowej Ludowego Wojska Polskiego, zapewnienia wysokich walorów ideowo-moralnych żołnierzy.

Partia wysoko ocenia efekty działalności kadry zawodowej i wszystkich żołnierzy, organizacji partyjnych i Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej. Będąc głównym czynnikiem bezpieczeństwa narodowego, Ludowe Wojsko Polskie wnosiło równocześnie istotny wkład w rozwój gospodarki, postępu technicznego i myśli naukowo-badawczej, doskonalilo i wzbogacało swą funkcję wychowawczą.

Polska dysponuje dziś armią wychowaną w duchu patriotyzmu i internacjonalizmu, zespoloną braterstwem broni z Armią Radziecką i siłami zbrojnymi wszystkich państw — stron Układu Warszawskiego.

Godna uznania jest rola naszych żołnierzy w pokojowych misjach w różnych krajach i na różnych kontynentach. Zyskali oni szacunek i uznanie innych narodów, przyczynili się do ugruntowania dobrego Imienia Polski w świecie.

Rozdział III Działalność partii w dziedzinie wychowania, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki i kultury

W okresie sprawozdawczym partia konsekwentnie zmierzała do kompleksowego rozwiązywania najwęższych problemów młodego pokolenia, skupiając wysiłek państwa na tworzeniu optymalnych warunków rozwoju młodzieży oraz spożytkowania jej wiedzy, kwalifikacji i zaangażowania w procesie socjalistycznego budownictwa.

Wychowanie młodego pokolenia, podniesienie do najwyższej rangi w działalności partii, stało się sprawą całego narodu, państwa i organizacji młodzieżowych, wszystkich instytucji frontu ideowo-wychowawczego. Ważnym ogniwem w kształtowaniu socjalistycznej świadomości młodego pokolenia stało się jego aktywne uczestnictwo w różnorodnych dziedzinach życia kraju.

Szerokie zastosowanie praktyczne znalazło wychowanie młodzieży przez pracę. Młodzież realizowała doniosłe zadania gospodarki narodowej, pełniej została włączona w rytm codziennych działań społeczno-gospodarczych przez udział w pracach społecznych dla kraju i społeczeństwa.

Zjednoczony w Federacji polski ruch młodzieżowy skupia ponad 6 mln młodych Polek i Polaków. KSZMP pod opieką partii umocniła swą działalność wychowawczą wśród całej młodzieży polskiej, pogłębiła świadomości wspólnej dążeń młodego pokolenia i zrozumienie problemów poszczególnych środowisk. ZSMP, ZSPP i ZHP kształtują patriotyczne i internacjonalistyczne postawy młodego pokolenia Polaków, uczą młodzież myślenia kategoriami ludowego państwa. Dążą do tego, aby najlepszym wyrazem patriotyzmu młodych ludzi była ich dobra, sumienna nauka, praca i stałe doskonalenie kwalifikacji zawodowych.

Zgodnie z postanowieniami VII Zjazdu PZPR prowadzone były prace nad doskonaleniem istniejącego systemu oświatowego i przygotowaniem programowo-organizacyjnych założeń reformy systemu edukacji narodowej. W okresie sprawozdawczym Biuro Polityczne KC PZPR wielokrotnie analizowało przebieg prac nad reformą szkolną. W roku szkolnym 1980/1981 zostanie zakończony pierwszy etap reformy obejmujący okres nauczania początkowego.

Wszystkim absolwentom szkół podstawowych stworzono warunki dalszej nauki w systemie szkół ponadpodstawowych. Sieć szkół i profil kształcenia zawodowego dostosowane były na ogół do potrzeb kadrowych gospodarki narodowej i poszczególnych województw w ramach makroregionów. W liceach ogólnokształcących poprawę ich profilowania osiągnięto poprawą w przygotowaniu młodzieży do podjęcia studiów wyższych i pracy zawodowej oraz w kształtowaniu zainteresowań i rozwoju uzdolnień intelektualnych młodzieży.

Jednym z warunków wprowadzenia reformy było upowszechnienie wychowania przedszkolnego. Obecnie co drugie dziecko w wieku 3–6 lat objęte zostało wychowaniem przedszkolnym, w tym prawie wszystkie dzieci sześciolatków. Pomimo znacznego rozwoju sieci przedszkoli ich liczba jest wciąż niewystarczająca do zaspokojenia potrzeb.

Korzystne zmiany odnotować należy we wzroście wykształcenia, prestiżu zawodowego kadry nauczycielskiej: ok. 50 proc. ogółu nauczycieli legitymuje się wyższym wykształceniem. Około 40 proc. nauczycieli znajduje się w szeregach naszej partii. Znacznie podniósł się poziom pracy szkolnych organizacji partyjnych, wzrosła ich rola w życiu swoich placówek i w całym środowisku nauczycielskim. Przyczyniła się do tego realizacja wytycznych Sekretariatu KC PZPR.

Wraz z rozwijaniem i doskonaleniem pracy szkół i placówek oświatowo-wychowawczych w ramach dotychczasowego systemu szkolnictwa uważa partii i władz państwowych koncentrowała się na przygotowaniu niezbędnych warunków materialnych i kadrowych do urzeczywistnienia reformy szkolnej. Istotny wkład w przygotowanie do reformy wniosły związki zawodowe, a przede wszystkim Związek Nauczycielstwa Polskiego, ZHP i TPD; rozwinął się szeroki ruch społeczny mający na celu wszechstronną pomoc szkole. W najbliższych latach szczególnej troski wymagać będzie rozbudowa bazy szkolnej w nowych, zasiedlanych przeważnie przez młode rodziny osiedlach mieszkaniowych.

Realizując wytyczną przez VI i VII Zjazd partii strategię, która zakłada wzrost znaczenia nauki w społeczno-gospodarczym rozwoju kraju, w latach siedemdziesiątych osiągnięto dynamiczny rozwój szkolnictwa wyższego we wszystkich dziedzinach jego działalności. Jeśli w roku akademickim 1970/1971 we wszystkich wyższych uczelniach kraju studiowało 330,8 tys. młodzieży, to w roku 1975/1976 liczba ta zwiększyła się już do 468,1 tys., a w roku akademickim 1978/1979 do 485,2 tys. studentów.

Sieć szkół wyższych tworzy obecnie 91 uczelni, zaspokajających generalnie potrzeby całego kraju i poszczególnych makroregionów. Trzeba podkreślić, że w Polsce osiągnięto wysoki stopień nasylenia gospodarki narodowej kadrą z wyższym wykształceniem.

Stabilizacja zadań ilościowych umożliwiła szkolnictwu wyższemu znaczną intensyfikację procesów jakościowych: unowocześnianie i doskonalenie programów studiów, treści, form i metod nauczania, pogłębianie związków dydaktyki akademickiej z praktyką gospodarczą, ściślejsze wiązanie badań naukowych z potrzebami gospodarki i kultury narodowej, dostosowywanie profilu studiów do aktualnych i przyszłych potrzeb nauki i praktyki.

Aktyw partyjny szkół wyższych odegrał istotną rolę w dyskusji nad programem polityki naukowej partii, przyjętym na XII Plenum KC PZPR. Program ten spotkał się z pełnym poparciem środowiska akademickiego. Od stopnia realizacji zadań wytyczonych uchwałami XII Plenum KC PZPR w decydującej mierze zależeć będzie miejsce nauki i szkolnictwa wyższego w życiu kraju lat osiemdziesiątych.

Biuro Polityczne KC PZPR kilkakrotnie analizowało pracę wychowawczą szkół wyższych, która w okresie sprawozdawczym uległa zdecydowanej poprawie. Duża w tym

zasługa organizacji SZSP, skupiającej 80 proc. ogółu studentów.

Wzrosła rola i skuteczność oddziaływania wychowawczego przedmiotów ideologicznych: ekonomii politycznej, marksistowsko-leninowskiej filozofii i socjologii, nauk politycznych. W stałym umacnianiu roli szkół wyższych jako ośrodków kulturotwórczych, rozwijających naukę i kształtujących kadry socjalistycznej inteligencji, rosnący udział mają uczelniane organizacje partyjne.

W wyniku realizacji uchwał VII Zjazdu PZPR osiągnięto dalszy istotny, chociaż ciągle jeszcze niewystarczający postęp w zakresie rozwoju i organizacji badań naukowych.

Pogłębiły się procesy integracji środowisk naukowych wokół kluczowych dla rozwoju kraju zadań badawczych ujętych w systemie programów rządowych i problemów weźwowych. Wzrosła rola szkół wyższych w procesie ich realizacji.

Ocena realizacji uchwał XII Plenum dokonana przez Biuro Polityczne KC PZPR wykazała dalsze zaktualizowanie się środowisk naukowych, zaawansowanie prac nad nowymi, ważnymi dla rozwoju kraju programami badawczo-rozwojowymi oraz postęp w doskonaleniu instrumentów sterowania działalnością naukowo-badawczą.

Sprawdził się w praktyce system centralnie sterowanych programów rządowych i problemów weźwowych, osiągnięto dalszy postęp w planowaniu, koordynacji i finansowaniu badań. System ten wpływa pozytywnie na kształtowanie się zespołów ogólnokrajowych i szkół naukowych, które podejmują rozwiązywanie kompleksowych programów badawczych.

Dalszemu wzmocnieniu uległ potencjał kadrowy i baza materialna nauki polskiej. Liczba pracowników naukowych ze stopniem doktora i doktora habilitowanego wzrosła w latach 1975/1980 z ok. 28 tys. do ok. 40 tys.

Nakłady na badania naukowe i wdrożeniowe wyniosły w obecnej pięcioletce ok. 189 mld zł wobec 113,9 mld zł w latach 1971–1975. Zdecydowana większość tych środków kierowana jest na prace wynikające ze społeczno-gospodarczych potrzeb kraju. Znaczne środki przeznaczone są na poprawę wyposażenia szkół wyższych i placówek naukowo-badawczych.

Bardzo istotnym osiągnięciem inspiracyjnej działalności partii w obszarze nauki w latach 1976–1980 jest coraz większe koncentrowanie uwagi środowisk naukowych na wdrażaniu osiągniętych wyników badań do praktyki.

Wdrażając własne prace badawczo-rozwojowe oraz wykorzystując technologie opracowane w krajach RWPG i w innych państwach, w wielu dziedzinach opracowano i rozwinięto produkcję o wysokim standardzie technologicznym. Jednak mimo tych postępów tempo wdrażania krajowej myśli naukowo-technicznej do praktyki społeczno-gospodarczej jest nadal zbyt wolne.

Niezmienną zasadą polityki partii w upływającym pięcioletcu było pobudzanie i popieranie badań podstawowych, które warunkują wzrost poziomu całej nauki oraz kwalifikacji kadr naukowych. Ważnym osiągnięciem nauki polskiej ostatnich lat jest opracowanie, zwłaszcza przez PAN, ekspertów naukowych istotnych dla rozwoju kraju. Przedmiotem szczególnego zainteresowania partii są nauki społeczne nie tylko w aspekcie ich zadań dydaktycznych i wychowawczych w szkolnictwie wyższym, ale i w kształtowaniu socjalistycznej świadomości społeczeństwa. Umocniła się dominacja teorii marksistowsko-leninowskiej jako orientacji metodologicznej w całym obszarze nauki integracji ona nauki przyrodniczej, technicznej i społecznej, służy realizacji zadań nauki w urzeczywistnianiu rewolucji naukowo-technicznej i zespłataniu jej z socjalizmem.

Nastąpił dalszy rozwój współpracy naukowej i naukowo-technicznej z zagranicą, zwłaszcza ze Związkiem Radzieckim oraz innymi krajami socjalistycznymi. Szczególnym osiągnięciem tej współpracy jest udział Polski w programie „interkosmos”, co znalazło wyraz w kosmicznych locie załogowym z udziałem Polaka, a także w realizacji lotu satelity „Kopernik 500”.

Eksport krajowej myśli i usług naukowo-technicznych wzrósł z 226,6 mln zł dew. w 1975 r. do ok. 600 mln zł dew. w 1979 r.

W roku realizacji uchwał VII Zjazdu nastąpił dalszy rozwój socjalistycznej kultury. Dokonany został postęp w kształtowaniu harmonijnego układu infrastruktury kulturalnej kraju, zapewniono lepsze warunki społeczne i materialne środowiskom artystycznym, zwiększone zostały szanse uczestnictwa ludzi pracy w dorobku kultury światowej i narodowej, stworzono istotne przesłanki dla dalszego wzrostu kultury jako niezbędnego czynnika budowy społeczeństwa rozwiniętego socjalizmu. W życiu kulturalnym, obok wybitnych twórców starszych generacji, wysoka aktywność wykazywali utalentowani artyści młodego pokolenia.

Reforma administracyjna kraju pomogła w lepszem dostosowaniu układu organizacyjnego kultury do potrzeb społeczności poszczególnych regionów.

Związane z dokonywanym manewrem gospodarczym ograniczenie programu inwestycyjnego dla potrzeb kultury spowodowało konieczność koncentracji na zadaniach najpilniejszych.

Istotną przeszkodę w osiągnięciu planowanego wzrostu produkcji podstawowych dóbr kultury stanowiły jednak m. in. trudności w zaopatrzeniu w materiały niezbędne dla przemysłu poligraficznego.

Istotne znaczenie w rozwiązywaniu problemów życia kulturalnego miał wzrost aktywności organizacyjnej związków i stowarzyszeń twórczych oraz kulturalnych, ich konstruktywne współdziałanie z instancjami partyjnymi i administracją państwową.

Zdecydowana większość polskich twórców, artystów i działaczy kultury w sposób jednoznaczny identyfikuje się z programem partii, ideami postępu społecznego, patriotyzmu i internacjonalizmu.

Dalszy intensywny rozwój wymiany i współpracy kulturalnej z zagranicą pozwolił na wzbogacenie wiedzy naszego społeczeństwa o problemach współczesnego świata i ugruntował wśród innych narodów szacunek do dorobku kulturalnego socjalistycznej Polski.

Rozdział IV Partia

Polska Zjednoczona Partia Robotnicza w okresie międzywojennym konsekwentnie rozwijała działalność ideowo-wychowawczą i organizatorską, spełniając kierowniczą rolę w procesie budownictwa socjalistycznego i społeczno-gospodarczego rozwoju kraju, w realizacji programu VII Zjazdu, będącego konsekwencją i kontynuacją programu przyjętego na VI Zjeździe. Podsumowując ten etap stwierdzają m. in.: „W latach siedemdziesiątych nastąpiło pogłębienie integracji ideowej i politycznej, kulturalnej i moralnej naszego społeczeństwa. Podstawowe przesłanki tego procesu stworzył program VI i VII Zjazdu PZPR. Dokonania ostatniej dekady w polityce społecznej, w rozwoju gospodarczym, w rozszerzaniu demokracji socjalistycznej, w doskonaleniu funkcjonowania państwa umocniły społeczna akceptacja ideałów socjalizmu i zespolenie nacji wokół partii, pobudziły jego inicjatywę, zapal i ofiarność”.

W połowie kadencji Komitet Centralny zwołał II Krajową Konferencję Partyjną, która w oparciu o doświadczenia lat 1976–1977 określiła zadania dalszej realizacji programu ostatniego Zjazdu w nowych, trudniejszych warunkach.

Ciąg dalszy na str. 5

SPRAWOZDANIE KOMITETU CENTRALNEGO PZPR

Ciąg dalszy ze str. 4

Biuro Polityczne i Sekretariat KC PZPR systematycznie rozpatrywały wszelkie problemy społeczno-gospodarcze, polityczne i ideologiczne, podejmowały uchwały i postanowienia określające kierunki pracy partii i władz państwowych w procesie realizacji programu VI i VII Zjazdu. W okresie od VII Zjazdu Biuro Polityczne i Sekretariat KC PZPR odbyły 178 posiedzeń. Do stałej praktyki weszły wspólne posiedzenia Biura Politycznego i Prezydium Rządu, a także wspólne posiedzenia w Prezydium NK ZSL i Prezydium CK SD. Ważne miejsce w pracy Biura Politycznego i Sekretariatu KC PZPR zajmowała kontrola realizacji uchwał partii. Na posiedzeniach Biura Politycznego dokonywano ocen działalności komitetów wojewódzkich w poszczególnych dziedzinach pracy partii.

Umożliwienie kierowniczej roli partii, podniesienie jakości i zaciśnienie jednoci szeregów partyjnych na gruncie budownictwa socjalistycznego miało szczególne znaczenie dla utrwalenia jednoci narodu polskiego.

Jednym z głównych kierunków pracy polityczno-organizacyjnej było stałe doskonalenie mechanizmów życia wewnątrzpartyjnego, umacnianie demokracji i partyjnej dyscypliny, podnoszenie poziomu pracy podstawowych ogniw PZPR — grup, oddziałowych i podstawowych organizacji partyjnych — oraz wzrost aktywności, indywidualnej odpowiedzialności i bojowości członków i kandydatów partii.

Konsekwentnie przestrzegana zasada kolegiałości w przygotowywaniu decyzji, przy jednoczesnej jednoosobowej odpowiedzialności za ich wykonanie, stała się normą w pracy wszystkich ogniw PZPR — od Komitetu Centralnego i jego organów po podstawowe organizacje partyjne.

W okresie sprawozdawczym systematycznie pracowały wszystkie instancje partyjne. Utrzymując ścisłą więź z terenowymi organizacjami, instancjami i aktywem, Komitet Centralny, Biuro Polityczne i Sekretariat KC PZPR rozpatrywały najważniejsze problemy polityczne, społeczne i gospodarcze. O planarnych posiedzeniach Komitetu Centralnego i wzewłowych decyzjach Biura Politycznego szeroko informowano partię i społeczeństwo. Szczególnie mocne więzi łączyły Komitet Centralny z największymi organizacjami zakładowymi i — poprzez nie — z załogami kluczowych zakładów pracy.

Jednym z głównych zadań w dziedzinie umacniania jakości partii była praca nad dalszym rozwojem szeregów PZPR. Biuro Polityczne KC PZPR określiło w 1978 r. zadania w tym zakresie. Znalazły one wyraz w dokumencie Sekretariatu KC PZPR z 1977 r. „Kierunki działania na rzecz zdynamicznienia rozwoju szeregów partyjnych i poprawy rozprężenia siły partii”. Biuro Polityczne i Sekretariat KC PZPR szczególnie mocno podkreśliły potrzebę umocnienia jakości i bojowości partii. Podjęto szerokie i skoordynowane działania służące realizacji tych zadań.

W wyniku realizacji zaleceń Uchwały VII Zjazdu, rozwiniętych we wnioskach Biura Politycznego i Wytycznych Sekretariatu KC PZPR, przestrzegania statutowych kryteriów i norm rozwoju szeregów partii w okresie międzyzjazdowym, utrwalili się dotychczasowe i wystąpiły nowe pozytywne tendencje w procesie jej umacniania. Dalsze poprawie uległa struktura klasowa partii. Robotnicy i chłopcy stanowią obecnie ponad 55 proc. ogółu członków i kandydatów partii. W szeregach PZPR wzrosła liczba kobiet oraz młodzieży, umocniły się organizacje partyjne działające we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej.

Organizacje partyjne stawiały ubiegającym się o przyjęcie do PZPR oraz członkom i kandydatom partii wysokie wymagania ideowo-polityczne i moralne, zwracając uwagę na ich aktywność i zaangażowanie w codziennym życiu — w pracy i w miejscu zamieszkania.

PZPR liczy według stanu na 1 stycznia 1980 r. 3080 tys. członków i kandydatów. W okresie między VII a VIII Zjazdem szeregi partii wzrosły o ok. 650 tys. osób. W strukturze PZPR działa ponad 75 tys. POP, blisko 27 tys. OOP i ok. 70 tys. grup partyjnych. Ich pracę organizują 404 instancje stopnia podstawowego.

Do PZPR należą ponad 1420 tys. robotników zatrudnionych bezpośrednio w produkcji, budownictwie, transporcie i usługach. Liczba robotników w składzie partii wzrosła w okresie międzyzjazdowym o ok. 400 tys. Udział robotników wśród przyjmowanych do partii wynosił 60 proc., co świadczy o ich wysokiej aktywności w życiu politycznym i społeczno-gospodarczym.

W okresie międzyzjazdowym partia konsekwentnie dążyła do zapewnienia dalszego wzrostu i umocnienia swoich sił wsi, w tym przede wszystkim wśród rolników indywidualnych. Podjęto konsekwentną pracę nad powołaniem organizacji partyjnych w tych wsiach, w których dotychczas nie działały POP. W rezultacie wzrosła liczba członków i kandydatów PZPR na wsi; wynosi ona aktualnie 800 tys. Jest wśród nich 280 tys. rolników indywidualnych i członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Partia umocniła swoje wpływy we wszystkich środowiskach pracowników umysłowych, a jest ich obecnie w składzie partii ok. 1 mln. Ich większość pochodzi z klasy robotniczej i chłopskiej, a część z nich wstępowała do partii pracując na stanowiskach robotniczych i awansowała po zdobyciu wykształcenia.

Ponad 360 tys. członków i kandydatów partii ma wykształcenie wyższe, a 980 tys. — średnie wykształcenie ogólne i zawodowe.

W Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej reprezentowane są wszystkie pokolenia polskich komunistów. Blisko 280 tys. członków PZPR wstąpiło do partii komunistycznych i robotniczych przed 1948 r. Obchody 30 rocznicy zjednoczenia polskiego ruchu robotniczego stanowiły doniosłą okazję do złożenia im hołdu za ofiarność, oddanie i konsekwencję w realizowaniu szczytnych, rewolucyjnych idei. Wyrazem tego było wręczenie im w pierwszą kolejońską, wprowadzonych w 1978 r. z okazji 30 rocznicy zjednoczenia polskiego ruchu robotniczego, znaczków symbolizujących przynależność do PZPR.

Wśród przyjmowanych do partii największą grupę stanowi młodzież. W okresie między VII a VIII Zjazdem partii kandydaci, którzy nie przekroczyli 30 roku życia, stanowili 70 proc. ogółu nowo przyjmowanych, a większość z nich — to członkowie socjalistycznych związków młodzieży polskiej. Wzrósł w szeregach PZPR udział studentów.

Rozwojowi szeregów PZPR towarzyszyła troska o doskonalenie i wzbogacanie pracy ideowo-wychowawczej zmierzającej do stałego podnoszenia poziomu ideowego i moralnego członków i kandydatów partii, służącej pogłębianiu ich marksistowsko-leninowskiej wiedzy i świadomości politycznej. Wzrosła ranga i rola zebrań partyjnych.

Cechą pracy partyjnej jest coraz wyższa ofensywność działania, skuteczność przeciwstawiania się wszelkiej demagogii i pogłodom wrogim socjalizmowi. Jest to rezultatem stałego doskonalenia pracy wyjaśniająco-agitacyjnej wewnątrz partii oraz jej aktywności z ludźmi: pracy.

Zgodnie z Uchwałą VII Zjazdu cała partia stawiała corocznie do Czynu Partyjnego, w którym wraz z członkami PZPR uczestniczyli członkowie ZSL i SD, bezpartyjni i młodzież.

Umocnieniu partii, podniesieniu jakości działania wszystkich jej ogniw dobrze służyły przeprowadzone w okresie międzyzjazdowym kampanie sprawozdawczo-wyborcze i sprawozdawcze. Wzrosła rola i ranga wybieralnych władz partyjnych. We władzach instancji i organizacji partyjnych zwiększył się udział robotników i chłopów, kobiet i młodzieży. Wzrosła aktywność organizacji partyjnych działających w ogniwach administracji państwowej wszystkich szczebli.

Polityka kadrowa i praca z kadrami kierowniczymi była w okresie sprawozdawczym ważną dziedziną pracy partii. Instancje partyjne wszystkich szczebli inspirowane były do wychowywania i doboru kadr o wysokich kwalifikacjach zawodowych i ideowo-moralnych. W wyniku tych działań wzrosła jakość kadr kierowniczych mierzona zarówno wzrostem kwalifikacji zawodowych, jak i kwalifikacjami moralnymi. Nadal jednak doskonalenie kadr oraz ich dobór i rozmieszczenie wymagają stałej troski organizacji i instancji partyjnych.

Pelnienie i bardziej konkretne są formy inspiracji i kontroli wobec administracji ze strony instancji partyjnych, skutecznie eliminowane są zjawiska zastępowania administracji i pomniejszania jej kompetencji.

Do instancji partyjnych, a zwłaszcza do Komitetu Centralnego PZPR, wpływa od ludzi pracy wiele listów, skarg, próśb i różnego rodzaju sygnałów. Wielu obywateli zwraca się bezpośrednio do komitetów partyjnych, by osobiście przedłożyć swoje sprawy. W okresie międzyzjazdowym instancje i organizacje partyjne poświęcały wiele miejsca problematyce wynikającej z listów, skarg i sygnałów ludności. Wnikliwie rozpatrywały ludzkie kłopoty i bóle, dążyły do codziennego, wysłuchiwały interesantów, udzielając pomocy, w rozwiązywaniu spraw nieraz trudnych i nabrzmiałych społecznie.

W okresie sprawozdawczym partia konsekwentnie dążyła do zespolenia procesów rozwoju materialno-technicznej bazy socjalizmu, poprawy warunków życia i pracy społeczeństwa z dalszym umacnianiem duchowych i intelektualnych sił narodu.

Integralną częścią składową tych przeobrażeń były procesy kształtowania socjalistycznej świadomości społeczeństwa. Zgodnie z uchwałami VII Zjazdu, Biura Politycznego i Sekretariatu KC PZPR partia upowszechniała w pracy ideowo-wychowawczej i propagandowej marksistowsko-leninowską, naukową obraz świata, umacniała socjalistyczny patriotyzm i proletariacki internationalizm, pogłębiała wiedzę historyczną narodu i poczucie odpowiedzialności za socjalistyczną ojczyznę, wspierała działalność wychowawczą procesy realizacji decyzji społeczno-politycznych i gospodarczych zmierzających do urzeczywistnienia w praktyce socjalistycznych zasad sprawiedliwości społecznej, kształtowała socjalistyczne stosunki między ludźmi, postawy, obojętne i normy moralne.

Uchwała VII Zjazdu PZPR nadała szczególną rangę działalności ideowo-wychowawczej nad kształtowaniem socjalistycznego patriotyzmu i internationalizmu. Stało się to podstawową wytyczną do pracy ideologicznej i propagandowej partii w okresie sprawozdawczym. W wyniku wysiłków podejmowanych przez partię, przez wszystkie ogniw frontu ideologicznego i propagandowego, w szerokie kręgi społecznych pogłębiła się świadomość tego, że miarą wspólnego patriotyzmu jest przede wszystkim ofiarna praca dla socjalistycznej Ojczyzny i gospodarska troska o jej dobro, że socjalizm, patriotyzm powinien być nacechowany poczuciem odpowiedzialności za rozwój kraju, za jego bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne.

Ważnymi impulsami w pracy nad kształtowaniem takiego rozumienia patriotyzmu i internationalizmu stały się uchwały III Plenum KC PZPR z 1976 r., VII Plenum z 1977 r. i XIII Plenum KC PZPR z 1978 r.

Prowadzona w duchu tych uchwał działalność ideologiczna partii odegrała istotną rolę w procesie umacniania moralno-politycznej jednoci narodu, zaciśnienia więzi partii z klasą robotniczą i całym społeczeństwem, pogłębiania poczucia obywatelskiej równoprawności i zaangażowania.

Aktywnie działając na rzecz umacniania jednoci moralno-politycznej społeczeństwa, front ideologiczny i propagandowy partii zdecydowanie przeciwstawiał się wszelkim tendencjom i siłom usiłującym podważyć tę jednosc, ukazywał rzeczywiste intencje i mechanizmy dywersji ideologicznej kapitalizmu, antypolskie, antynarodowe, imperialistyczne cele zagranicznych ośrodków antykomunistycznych oraz związanych z nimi osób wewnątrz kraju.

W dążeniu do umacniania jednoci narodu front pracy ideologicznej ukazywał konsekwentnie, że program i polityka partii służyć wszystkim Polakom szerokie możliwości wnoszenia twórczego wkładu w rozwój Polski bez względu na ich przekonania światopoglądowe. Nadrzednym kryterium oceny ludzi w Polsce Ludowej jest ich wkład w budowanie lepszego jutra kraju w oparciu o program wytyczony przez partię.

Zgodnie z postanowieniami Uchwały VII Zjazdu w okresie sprawozdawczym podjęto dalsze wysiłki dla upowszechnienia zasad moralności socjalistycznej. Działania te pozostawały w ścisłym związku z szerokim nurtem pracy ideowo-wychowawczej, związanym z upowszechnianiem socjalistycznego sposobu życia, doskonaleniem socjalistycznych stosunków międzyludzkich, podnoszeniem społecznej rangi pracy, kształtowaniem postaw obywatelskich, umacnianiem społecznych funkcji rodziny. Aktualne pozostają jednak zadania eliminowania przejawów pasywności i znieczulicy społecznej, zapobiegania naruszaniu norm prawnych i socjalistycznych zasad moralnych.

Ogarniając coraz szersze kręgi społeczne całego kraju, strategia VI i VII Zjazdu stała się źródłem motywacji dobrej roboty i gospodarności, inicjatyw i innowacji, konstruktywnego poszukiwania lepszych rozwiązań i metod pracy. Praca ideowo-wychowawcza partii przyczyniała się do mobilizacji załóg pracowniczych, wszystkich ludzi pracy, do realizacji zadań wynikających z planów społeczno-gospodarczych, rozwijała aktywność społeczno-zawodową ludzi pracy na rzecz przezwyciężania trudności, jakie pojawiły się w toku realizacji uchwał VII Zjazdu, przeciwdziałala negatywnym nastrojom i postawom.

Jest to tym ważniejsze, że obok ofiarnego trudu, rzetelności i troski o wspólne dobro nadal występują zjawiska nieposzanowania pracy i niedbałego jej wykonywania, lekceważenia obowiązków, braku troski o majątek społeczny, naruszania dyscypliny i norm współżycia.

Aktywizację społeczno-zawodową społeczeństwa służyło m.in. rozwijanie w różnych formach edukacji ekonomicznej załóg; z każdym rokiem zwiększała się liczba objętych jej systemem zakładów pracy i słuchaczy.

W 164 największych zakładach produkcyjnych konsekwentnie wdrażane były wnioski i zalecenia wynikające z okresowych ocen stanu realizacji Uchwały Sekretariatu KC z 1972 r. „W sprawie pracy ideowo-wychowawczej partii wśród załóg Zakładów Przemysłu Metalowego „H. Cegielski” w Poznaniu”.

„Stopniowo wdrażany jest system działalności polityczno-wychowawczej i organizatorskiej w miejscu zamieszkania, realizowany z udziałem licznych organizacji społecznych.

Jednym z głównych kierunków działania było upowszechnianie w partii i w całym społeczeństwie ideologii marksizmu-leninizmu, podstaw światopoglądu naukowego, popularyzacja wiedzy o naszych dokonaniach i zadaniach w realizacji programu rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także o dokonaniach Związku Radzieckiego i innych krajów socjalistycznych. Celem tym podporządkowany był rozwój szkolenia partyjnego, który obejmuje dziś 3,4 mln osób — członków partii i bezpartyjnych.

W celu zwiększenia efektywności oddziaływania na podstawę członków partii i bezpartyjnych utworzony został system pracy agitacyjnej, któremu rozwinięta forma nadała decyzja Sekretariatu KC PZPR w sierpniu 1977 r. Kontynuowano działania merytoryczne i organizacyjne, mające na celu zwiększenie skuteczności ideowo-propagandowego oddziaływania prasy, radia i telewizji, doskonalenia partyjnego kierownictwa środkami masowego przekazu, rozszerzenia ich możliwości programowych i organizacyjnych.

Bardzo pomocna w wypełnianiu przez prasę, radio i telewizję funkcji informacyjno-agitacyjnej i organizatorskiej była Uchwała Biura Politycznego KC PZPR z 22 lutego 1977 r. „O dalsze doskonalenie działalności informacyjno-publicystycznej oraz umocnienie ideowo-wychowawczej roli krytyki w prasie, radiu i telewizji” oraz Uchwała Rady Ministrów z 17 lutego 1978 r. „W sprawie dalszego usprawniania informacji dla środków masowego przekazu”.

Uchwała Biura Politycznego KC PZPR w tej dziedzinie, tak ważnej dla działalności całego frontu ideologicznego, w szczególności dla wypełniania partyjnych zadań stawianych przed środowiskiem dziennikarskim, napotyka w administracji państwowej i gospodarczej, a także w niektórych instancjach partyjnych jednostronność interpretacji mającej ujemne skutki dla funkcji partyjnej krytyki i socjalistycznego wychowania.

W oparciu o Uchwałę Biura Politycznego KC PZPR podjęto dalsze działania na rzecz podniesienia rangi zawodu dziennikarza. Pracowników prasy angażowano szeroko do wypracowywania, razem z instancjami partyjnymi, koncepcji akcji propagandowych. Doskonalono metody informowania dziennikarzy o aktualnych problemach kraju, pracy Biura Politycznego KC PZPR i Rządu. Rozwijano pracę organizacji partyjnych w redakcjach. Szerszą działalność prowadziło Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich.

W okresie sprawozdawczym dalszemu poszerzeniu uległ zasięg oddziaływania prasy, radia i telewizji, aczkolwiek trudności z papierem nie pozwalały w pełni zaspokoić rosnącego zapotrzebowania na prasę.

W wyniku realizacji Uchwały Biura Politycznego KC PZPR z 1974 r. „W sprawie roli i zadań ruchu wydawniczego” znacząco podniósł się poziom literatury społeczno-politycznej, która popularyzuje ideologię marksizmu-leninizmu.

Poważny dorobek w pracy ideowo-wychowawczej partii ostatniej kadencji Komitetu Centralnego PZPR uczynił należyte punktem wyjścia do dalszego doskonalenia działalności frontu ideologicznego, umocnienia spójności systemu pracy ideologicznej, rozwijania umiejętności prowadzenia żywego dialogu ze społeczeństwem, doskonalenia racjonalnej i emocjonalnej strony oddziaływania wychowawczego.

Walka o pogłębienie odprężenia politycznego i wzmocnienie go odprężeniem militarnym, by uczynić je nieodwracalnym, stała się nadzwyczajną sprawą polityki państw wspólnoty socjalistycznej. Zgodnie z rezolucją VII Zjazdu PZPR „O dalszy rozwój sił socjalizmu i utrwalenie pokoju, o dalsze umocnienie międzynarodowej pozycji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” polityka zagraniczna naszej partii służyła jej doniosłej sprawie.

Fundamentem działań, jakie Polska Rzeczpospolita Ludowa i nasza partia prowadziła dla pokoju, jest sojusz i nierozwrotna przyjaźń z ZSRR.

Inicjatorem stałego zacieśniania więzi braterskiej współpracy między Polską Ludową i ZSRR są nasze marksistowsko-leninowskie partie — PZPR i KPZR. Szczególną rolę odgrywały w tej mierze spotkania przywódców naszych krajów i partii, Edwarda Gierka i Leonida Breżniewa. Podjęte w ich toku uzgodnienia wniosły do rozwoju stosunków polsko-radzieckich nową jakość.

Polska wniosła godny jej wkład w pracę Doradczego Komitetu Politycznego Państw-Stron Układu Warszawskiego i umacnianie tego obronnego sojuszu, współuczestniczyła w kształtowaniu kierunku inicjatyw odprężeniowych naszych państw. W nowy etap weszła współpraca państw socjalistycznych w ramach RWPG.

PZPR, kierując się wskazaniami VII Zjazdu, dążyła do stałego doskonalenia i podnoszenia na wyższy poziom współpracy z bratnimi partiami krajów socjalistycznych. Współpraca ta, dla której również zasadnicze znaczenie miały spotkania i sekretarza KC PZPR, Edwarda Gierka, z przywódcami tych krajów i wzajemne wizyty delegacji partyjno-państwowych, objęła wszystkie szczeble i ogniw. Dużą rolę odgrywały również spotkania i narady wielostronne.

Nasza partia wniosła równocześnie istotny wkład w umacnianie ideowej jednoci i współdziałania międzynarodowego ruchu komunistycznego na bazie proletariackiego internationalizmu.

Wielkim wydarzeniem w ruchu robotniczym była zwołana w czerwcu 1978 r. z inicjatywy naszej partii i Włoskiej Partii Komunistycznej Konferencja Partii Komunistycznych i Robotniczych Europy w Berlinie. PZPR wniosła znaczący wkład w przygotowanie tej konferencji i konsekwentnie realizuje jej wskazania.

W okresie sprawozdawczym znacznie poszerzył się kontakt i współpraca naszej partii z partiami komunistycznymi w krajach kapitalistycznych i z partiami krajów rozwijających się, które wstępują na drogę prowadzącą do budowy ustroju socjalistycznego, a także z wieloma ruchami narodoworewolucyjnymi w Azji, Afryce i Ameryce Łacińskiej.

Zgodnie z postanowieniami Konferencji Berlińskiej nasza partia stara się utrzymywać kontakty z partiami socjalistycznymi i socjaldemokratycznymi, głównie europejskimi.

Wzrósł nasz wkład w ogólnosiłową walkę o pokój, odprężenie i rozbrojenie, współpracę międzynarodową i postęp społeczny, wzmocniły się działania zmierzające do zapewnienia jak najlepszych warunków zewnętrznych do realizacji naszych planów społeczno-gospodarczych.

Istotnym punktem odniesienia w stosunkach między państwami europejskimi o różnych ustrojach było ugruntowanie norm współpracy międzynarodowej w oparciu o wyniki Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

W oparciu o helsiński Akt Końcowy, którego podstawę stanowią leninowskie zasady pokojowego współistnienia państw o odmiennych ustrojach, w ostatnich latach postępowal nadal rozwój stosunków między Polską a krajami kapitalistycznymi.

Równocześnie Polska wspólnie z innymi krajami socjalistycznymi zdecydowanie przeciwstawiała się negatywnym, godzącym w odprężenie poczynaniom państw kapitalistycznych.

Szczególnego napięcia przydają wysiłkowi zbrojeni ostatnie decyzje paktu północnoatlantyckiego, które pogłębiają nieufność i stanowią poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa Europy i całosci stosunków międzynarodowych w latach osiemdziesiątych. W myśl postanowień VII Zjazdu, Polska występowała konsekwentnie o odprężenie i rozbrojenie. Współuczestniczyła w doniosłych pokojowych inicjatywach Państw — Stron Układu Warszawskiego i podejmowała własne inicjatywy w tym względzie. Stolny na stanowisku, iż zahamowanie wymagającego się wysiłku zbrojeń i otwarcie dróg do rozbrojenia jest obecnie najważniejszym frontem w walce o pokój w Europie i na całym świecie.

Kolom imperialistycznym we wzniecaniu napięcia i nakreśnianiu spirali zbrojeń sekundeje w rosnącej mierze polityka przywódców chińskich. PZPR występuje przeciwko awanturniczym kursowi polityki obecnych przywódców chińskich, ponieważ godzi on w pokój i bezpieczeństwo narodów, w tym w żywotne interesy narodu polskiego. Równocześnie gotowi jesteśmy rozwijać stosunki między państwowe z CHRL na wzajemnie korzystnych zasadach.

Polska Ludowa solidaryzuje się z Afgańską Republiką Demokratyczną w jej walce o niezależność i postęp przeciwko wewnętrznym i zewnętrznym siłom reakcyjnym.

W okresie od VII Zjazdu PZPR dalszemu wzmocnieniu i rozszerzeniu uległa nasza współpraca z krajami rozwijającymi się. Ważnym faktem rzutującym na kierunek rozwoju sytuacji międzynarodowej jest kształtowanie się wśród państw Azji i Afryki orientacji socjalistycznej w polityce wewnętrznej i zagranicznej. Jednocześnie wspólnie z ruchem krajów niezaangażowanych występujemy o budowanie nowego sprawiedliwego międzynarodowego ładu gospodarczego.

Wykonując zalecenia wyrażone w rezolucji VII Zjazdu, na czele zadań polskiej polityki zagranicznej realizowaliśmy niezmienne politykę utrwalania pokoju. W końcu 1978 r. Zgromadzenie Ogólne NZ uchwaliło z polskiej inicjatywy, przedstawionej na tym forum przez Edwarda Gierka, Deklarację o Wychowaniu Społeczeństwa w Duchu Pokoju. Dokument ten przyczynił się do jeszcze silniejszego związania w opinii świata słowa „Polska” ze słowem „Pokój”.

Szerokim echem odbiło się również przekazane rządom i parlamentom całego świata Polskie Posłanie przyjęte na patriotycznej manifestacji Polaków zorganizowanej w Gdańsku w 40 rocznicę agresji niemieckiego faszystu na nasz kraj i rozpętania tym samym II wojny światowej.

Sprawie pokoju i socjalizmu służyły także wnioski wypracowane przez społeczeństwo polskie z 60 rocznicy odbudowy państwa polskiego i 35 rocznicy jego odrodzenia się w ludowym socjalistycznym kształcie. Realizacją tych wniosków jest polityka zagraniczna Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Rosnący autorytet Polski, jej potencjał gospodarczy i liczące się miejsce w społeczności państw świata budzą dumę wśród Polonii i przyczyniają się do dalszego ożywienia jej kontaktów z macierzą.

Problematyka współpracy międzynarodowej partii i państwa systematycznie zajmowało się Biuro Polityczne, a także Sekretariat KC. Umocniła się w ten sposób inspiracyjno-kontrolna, kierownicza rola partii w programowaniu i realizacji zewnętrznych zadań PZPR i polityki zagranicznej PRL.

DELEGACI NA VIII ZJAZD

Elżbieta Machal jest mistrzem z Spółdzielni Pracy „Wzorcowa” w Białymstoku. Będzie reprezentowała białostocką wojewódzką organizację partyjną na VIII Zjeździe partii.

ZYCIE. Środa, 23 stycznia. Wstałam o szóstej rano, poszłam do sklepu. Kupiłam chleb i mleko, zrobiłam dzieciom śniadanie. Mam dwie córki, dziesięć i dwanaście lat. Przeprałam, nastawiałam obiad.

PRACA. O czternastej miałam naradę w KW. Towarzysz Zieliński przypomniał delegatom na Zjazd osiągnięcia Białostocczyzny, powiedział o perspektywach rozwoju w roku 1980. W związku z tą naradą przyszedł do zakładu o szesnastej. Pracowałam do dwudziestej drugiej.

Ja kieruję zmianą. Na zmianie pracuję 42 osoby — od stażystek do wieku przedemerytalnego. Dziewczeta, które przechodzą do pracy po szkole, są sumienne i zdyscyplinowane. Potrafią szczerze żyć się z zespołem, znajdują wspólny język, zależy im na pracy. Średni zarobek wynosi 3600—3800 zł. Produkcja podzielona jest na zespoły pracujące na akord. Każda operacja w danym zespole zaszeregowana jest do innej grupy. Kobiety, którym naprawdę zależy na zarobku, przez całe osiem godzin potrafią nie odejść od maszyny. Zarabiała wtedy i do sześciu tysięcy. W zakładzie jest ciepło, czysto i cicho. Tak, że na kobiety, zarobek jest niezły w tych warunkach.

Spółdzielnia produkuje biustonosze. Terminy są bardzo napięte. W styczniu przygotowaliśmy cały wagon na eksport do ZSRR. W zeszłym roku wysłaliśmy dwadzieścia wagonów. Jak na razie stamtąd nie mieliśmy żadnych reklamacji. Przed trzema laty robiliśmy także dla Austrii. Przesyłali świetne materiały i dodatki, i my z tego surowca szyliśmy świetne biustonosze. Producent stawiał konkretne wymagania i musieliśmy się do nich dostosować. Jego technologia ustawiła nam maszynę i profil produkcji. Jemu się to

Największą nagrodą — zaufanie ludzi

kalkulowało. On wychodził na swoje i my też. Potem współpracę się urwała, bo podrozał transport. Teraz robimy prawie 2/3 na eksport, 1/3 na kraj, ale z własnych surowców. Dostawcy nie wywiązują się z umów, mamy szalone kłopoty z dodatkami.

Biustonosz jest tworem skomplikowanym. Składa się z mnóstwa elementów — ramieniczek, różnych zaczepów, wszywek, ozdób. Wystarczy, że jeden asortyment nie dojdzie na czas, produkcja stoi. A potem nadrabiamy opóźnienia nocami, w wolne soboty. Poza tym jakość tych dodatków pozostawia wiele do życzenia. Otrzymujemy surowiec w dru-

gim i trzecim gatunku, a musimy z tego wykonać produkt pierwszego gatunku. Musimy zatem dokonywać cudów.

HANDEL. Mnie najbardziej uwierają kolejkę w sklepach. I już naprawdę nie wiem, czy bardziej winien handel, czy nasza mentalność, która nakazuje kupować „na zapas”, i wszystko, co się pokaże.

NOC. Wychodzę z zakładu piętnaście po dwudziestej drugiej, przychodzę do domu dwudziesta druga, trzydziesta. Najgorsze jest to, że nie mam styczności z dziećmi. Gdy odchodzą rano do szkoły, są na wpół senne, gdy przychodzą ze szkoły, mnie już nie ma, gdy ja przychodzę one już śpią. Ja im, albo

one mnie, zostawiamy sobie pisemne polecenia.

Przed snem czytam, O-rzeszkową albo Kraszewskiego, albo kryminały. Mąż i dzieci mówią wtedy, że jestem nieobecna. Pocięłam się, że już niedługo ktoś z moich córek przejmie moje zainteresowania. Biblioteczka jest już spora.

MARZENIA. Po przeczytaniu książki, staram się wracać na ziemię. Marzeniem moim jest, żeby dzieci wyrosły na ludzi, aby się uczyły i było im łatwiej niż było mnie, gdy zaczynałam. A zaczynałam bardzo wcześnie. Pracowałam fizycznie od 9 roku życia. Teraz już w to trudno uwierzyć, ale tak było. Pochodzę z Krynek. Miałam trzy siostry. Gdy zmarł ojciec, zostaliśmy same z chorą matką. Starza siostra orała gdy miała 15 lat. Żyłśmy zboże sierpami. Na sukienkę czy buty trzeba było zrobić u innych gospodarzy. Gdy skończyłam 18 lat, poszłam do pracy, nie było mowy o żadnej szkole. Były to ciężkie czasy, ale z perspektywy lat wydają się one wesołe. Człowiek brał życie jakie ono było. Młodzież była inna, cieszyła się z tego, co ma, a miała naprawdę niewiele. Nie właściwie nie miała, a miała tak dużo. Dlatego marzę o tym, żeby moje córki szybko zrozumiały, co w życiu jest największą wartością. Marzę także o tym, żeby był na świecie spokój, żeby można było wychować dzieci.

NAGRODA. Pracuję społecznie, bo lubię mieć świadomość, że w czymś uczestniczę. Że życie moje nie jest tak jednostajne, a dni i tygodnie tak bardzo do siebie podobne. Gdy ludzie zwracają się do mnie o pomoc, to wiem, że mi ufają. A największą nagrodą za to, że się pracuje społecznie, jest zaufanie ludzi.

MAREK KUSIBA
fot. Z. Lenkiewicz

To sukcesyjsze od narzekania

W Wytycznych na VIII Zjazd PZPR dużo i słusznie mówi się o potrzebie wzmocnienia pracy społeczno-wychowawczej w środowisku pracy. Jedną z form pracy ideowo-wychowawczej jest wychowanie przez kulturę. Głównym organizatorem, a zarazem i adresatem działalności kulturalnej w środowisku pracy, gdzie istnieją możliwości wianowania twórczości artystycznej z potrzebami i aspiracjami młodzieży — jest koło ZSMP.

Chciałbym krótko powiedzieć o działaniach prowadzonych w tym względzie wśród młodych w spółdzielniach zrzeszonych w Wojewódzkim Związku Spółdzielni Pracy w Białymstoku. Czy posiadają oni skuteczny, atrakcyjny system upowszechniania kultury?

Współdzielniach WZSP pracuje około 2 tys. młodych. Działają 22 koła ZSMP, zrzeszające około 360 osób. Wydaje mi się, że w WZSP zrobiono dla młodzieży dużo i chyba w ostatnim czasie coś się „ruszyło”. W minionym roku zorganizowano obóz szkoleniowy dla aktywistów ZSMP, powołano komisję, powołano społeczna komisja zajmująca się sprawami młodzieży, zorganizowano kilka porad robotniczych z udziałem przedstawicieli WZ ZSMP, reaktywowano kilka kół organizacyjnych.

Jednym z najbardziej aktualnych problemów, nekających młodzież ze spółdzielni

własne kluby. Niestety, nie wiedzą, jak to pragnienia uczynić rzeczywistością. Tymczasem na pewno w wielu spółdzielniach są nie wykorzystane pomieszczenia, które można byłoby adaptować i urządzić tam na prawdę przytulne miejsca do pracy społeczno-kulturalnej. Z taką właśnie inicjatywą wystąpiła młodzież z Wojewódzkiej Spółdzielni Budowlanej. Projekt budowy klubu zrodził się na zebraniu koła sportowego „Start” i został poparty przez prezesa Spółdzielni, Zdzisława Antonowicza.

Kilkanaście osób pod przewodnictwem pracownika spółdzielni, Edmunda Lajdora, urządziło pomieszczenie klubowe w piwnicach własnego biura. Będzie to pierwsza tego typu placówka kulturalna na terenie działania WZSP. Pomieszczenia te były dotychczas tylko czesłowo wykorzystywane i to niezbyt właściwie.

W dawnej „Świetlicy” będzie sala kinowa, a w niej kolorowy telewizor, radio, magnetofon i inny sprzęt audiowizualny, biblioteka podręczna, podręczny bufet. Z pseudosądnymi powstaje sala bilardowa, oprócz tego będzie jeszcze sala horyzontowa. Wskazano, że w tym miejscu, gdzie jest jeszcze sala wykonywuje się w czynnie społeczny. W ten m. in. sposób zamontowano grzejniki os. łożono na glazurę, pomalowano ściany, zbudowano kominiek.

Ciekawą jest spróbą mobilizowania ludzi do działania społecznego na rzecz klubu. Drobne prace stolarskie wykonywane są społecznie, a nie bezinteresownie. Pracownicy społecznie zlatwiają się np. w szybszym tempie pożyczkę z kasy zapomogowo-pożyczkowej.

Podobne rezerwy i możliwości są zapewne i w innych spółdzielniach, a młodzież narzeka na brak bazy do działalności kulturalnej. Ale nie narzekaniem, a inicjatywą i bezpośrednim działaniem rozwiązywać się problemy. Myślę, że przykład zaangażowania młodzieży z Wojewódzkiej Spółdzielni Budowlanej wart jest naśladowania, nie tylko wśród załóg Wojewódzkiego Związku Spółdzielni Pracy.

TADEUSZ GAŚOWSKI
MWD
przy ZW ZSMP

Zasłużyli na uznanie

W białostockiej Filharmonii na uroczystej akademii z okazji Dnia Handlowców spotkali się przedstawiciele 3-tygodniowej załogi WPHW z województwa białostockiego i łomżyńskiego.

W okolicznościowym referacie przewodniczący rady zakładowej przedsiębiorstwa, Helena Świdzińska dokonała zwięzłej oceny aktywności załogi w minionym roku.

Wysokie handlowców koncentrował się na uzyskiwaniu dodatkowej ilości towarów na zaspokojenie rynku, a także nowych inicjatyw społecznych. Nastąpiła dalsza poprawa ekspozycji towarów, wzrost ja-

Komunikat MO

12 grudnia 1979 r. o godz. 5.30 w Drohiczyńskiej zaginięła DANUTA ZATĘWSKA c. Zygmunta i Zofii Gildert, urodz. 28.II.1933 r. w Brykach, zam. Klepacz, gm. Drohiczy.

CECHY ZEWNĘTRZNE: wiek 46 lat, wzrost 172 cm, budowa ciała szczupła, spódnie ciemne, włosy ciemne, oczy niebieskie, nos średni, uszy słone, usta, uszy średnie przylegające, na prawym policzku czerwona kropka.

UBRANIE: chustka w kratę ciemnozielona, kożuch żółty, spodnie ciemne, buty czarne, kożuszek czarny na podwyższonym obcasie.

Osoby, które widziały wymienioną po dniu zaginięcia bądź znają jej aktualne miejsce pobytu, proszone są o skontaktowanie się z Posterunkiem MO w DROHICZYŃCE albo z najbliższą jednostką MO.

Co, gdzie, kiedy?

W BIAŁYMSTOKU
TEATR
Teatr Dramatyczny im. A. Węgierki — duża scena — „Wesele”, godz. 19.

Państwowy Teatr Lalek (ul. Kłobucka 1) — „Słowik”, godz. 17.

KONCERTY
Państwowa Filharmonia (ul. Podleska 2) — Koncert symfoniczny pod dyktando Zb. Szabłowskiego z udziałem R. Kawali — fortepian, godz. 19.00.

KINA
„Północ” — „Róża”, prod. USA, pan., kol. (od lat 12), godz. 19.30, 21.30, 23.30, 25.30, 27.30, 29.30, 31.30, 33.30, 35.30, 37.30, 39.30, 41.30, 43.30, 45.30, 47.30, 49.30, 51.30, 53.30, 55.30, 57.30, 59.30, 61.30, 63.30, 65.30, 67.30, 69.30, 71.30, 73.30, 75.30, 77.30, 79.30, 81.30, 83.30, 85.30, 87.30, 89.30, 91.30, 93.30, 95.30, 97.30, 99.30, 101.30, 103.30, 105.30, 107.30, 109.30, 111.30, 113.30, 115.30, 117.30, 119.30, 121.30, 123.30, 125.30, 127.30, 129.30, 131.30, 133.30, 135.30, 137.30, 139.30, 141.30, 143.30, 145.30, 147.30, 149.30, 151.30, 153.30, 155.30, 157.30, 159.30, 161.30, 163.30, 165.30, 167.30, 169.30, 171.30, 173.30, 175.30, 177.30, 179.30, 181.30, 183.30, 185.30, 187.30, 189.30, 191.30, 193.30, 195.30, 197.30, 199.30, 201.30, 203.30, 205.30, 207.30, 209.30, 211.30, 213.30, 215.30, 217.30, 219.30, 221.30, 223.30, 225.30, 227.30, 229.30, 231.30, 233.30, 235.30, 237.30, 239.30, 241.30, 243.30, 245.30, 247.30, 249.30, 251.30, 253.30, 255.30, 257.30, 259.30, 261.30, 263.30, 265.30, 267.30, 269.30, 271.30, 273.30, 275.30, 277.30, 279.30, 281.30, 283.30, 285.30, 287.30, 289.30, 291.30, 293.30, 295.30, 297.30, 299.30, 301.30, 303.30, 305.30, 307.30, 309.30, 311.30, 313.30, 315.30, 317.30, 319.30, 321.30, 323.30, 325.30, 327.30, 329.30, 331.30, 333.30, 335.30, 337.30, 339.30, 341.30, 343.30, 345.30, 347.30, 349.30, 351.30, 353.30, 355.30, 357.30, 359.30, 361.30, 363.30, 365.30, 367.30, 369.30, 371.30, 373.30, 375.30, 377.30, 379.30, 381.30, 383.30, 385.30, 387.30, 389.30, 391.30, 393.30, 395.30, 397.30, 399.30, 401.30, 403.30, 405.30, 407.30, 409.30, 411.30, 413.30, 415.30, 417.30, 419.30, 421.30, 423.30, 425.30, 427.30, 429.30, 431.30, 433.30, 435.30, 437.30, 439.30, 441.30, 443.30, 445.30, 447.30, 449.30, 451.30, 453.30, 455.30, 457.30, 459.30, 461.30, 463.30, 465.30, 467.30, 469.30, 471.30, 473.30, 475.30, 477.30, 479.30, 481.30, 483.30, 485.30, 487.30, 489.30, 491.30, 493.30, 495.30, 497.30, 499.30, 501.30, 503.30, 505.30, 507.30, 509.30, 511.30, 513.30, 515.30, 517.30, 519.30, 521.30, 523.30, 525.30, 527.30, 529.30, 531.30, 533.30, 535.30, 537.30, 539.30, 541.30, 543.30, 545.30, 547.30, 549.30, 551.30, 553.30, 555.30, 557.30, 559.30, 561.30, 563.30, 565.30, 567.30, 569.30, 571.30, 573.30, 575.30, 577.30, 579.30, 581.30, 583.30, 585.30, 587.30, 589.30, 591.30, 593.30, 595.30, 597.30, 599.30, 601.30, 603.30, 605.30, 607.30, 609.30, 611.30, 613.30, 615.30, 617.30, 619.30, 621.30, 623.30, 625.30, 627.30, 629.30, 631.30, 633.30, 635.30, 637.30, 639.30, 641.30, 643.30, 645.30, 647.30, 649.30, 651.30, 653.30, 655.30, 657.30, 659.30, 661.30, 663.30, 665.30, 667.30, 669.30, 671.30, 673.30, 675.30, 677.30, 679.30, 681.30, 683.30, 685.30, 687.30, 689.30, 691.30, 693.30, 695.30, 697.30, 699.30, 701.30, 703.30, 705.30, 707.30, 709.30, 711.30, 713.30, 715.30, 717.30, 719.30, 721.30, 723.30, 725.30, 727.30, 729.30, 731.30, 733.30, 735.30, 737.30, 739.30, 741.30, 743.30, 745.30, 747.30, 749.30, 751.30, 753.30, 755.30, 757.30, 759.30, 761.30, 763.30, 765.30, 767.30, 769.30, 771.30, 773.30, 775.30, 777.30, 779.30, 781.30, 783.30, 785.30, 787.30, 789.30, 791.30, 793.30, 795.30, 797.30, 799.30, 801.30, 803.30, 805.30, 807.30, 809.30, 811.30, 813.30, 815.30, 817.30, 819.30, 821.30, 823.30, 825.30, 827.30, 829.30, 831.30, 833.30, 835.30, 837.30, 839.30, 841.30, 843.30, 845.30, 847.30, 849.30, 851.30, 853.30, 855.30, 857.30, 859.30, 861.30, 863.30, 865.30, 867.30, 869.30, 871.30, 873.30, 875.30, 877.30, 879.30, 881.30, 883.30, 885.30, 887.30, 889.30, 891.30, 893.30, 895.30, 897.30, 899.30, 901.30, 903.30, 905.30, 907.30, 909.30, 911.30, 913.30, 915.30, 917.30, 919.30, 921.30, 923.30, 925.30, 927.30, 929.30, 931.30, 933.30, 935.30, 937.30, 939.30, 941.30, 943.30, 945.30, 947.30, 949.30, 951.30, 953.30, 955.30, 957.30, 959.30, 961.30, 963.30, 965.30, 967.30, 969.30, 971.30, 973.30, 975.30, 977.30, 979.30, 981.30, 983.30, 985.30, 987.30, 989.30, 991.30, 993.30, 995.30, 997.30, 999.30, 1001.30, 1003.30, 1005.30, 1007.30, 1009.30, 1011.30, 1013.30, 1015.30, 1017.30, 1019.30, 1021.30, 1023.30, 1025.30, 1027.30, 1029.30, 1031.30, 1033.30, 1035.30, 1037.30, 1039.30, 1041.30, 1043.30, 1045.30, 1047.30, 1049.30, 1051.30, 1053.30, 1055.30, 1057.30, 1059.30, 1061.30, 1063.30, 1065.30, 1067.30, 1069.30, 1071.30, 1073.30, 1075.30, 1077.30, 1079.30, 1081.30, 1083.30, 1085.30, 1087.30, 1089.30, 1091.30, 1093.30, 1095.30, 1097.30, 1099.30, 1101.30, 1103.30, 1105.30, 1107.30, 1109.30, 1111.30, 1113.30, 1115.30, 1117.30, 1119.30, 1121.30, 1123.30, 1125.30, 1127.30, 1129.30, 1131.30, 1133.30, 1135.30, 1137.30, 1139.30, 1141.30, 1143.30, 1145.30, 1147.30, 1149.30, 1151.30, 1153.30, 1155.30, 1157.30, 1159.30, 1161.30, 1163.30, 1165.30, 1167.30, 1169.30, 1171.30, 1173.30, 1175.30, 1177.30, 1179.30, 1181.30, 1183.30, 1185.30, 1187.30, 1189.30, 1191.30, 1193.30, 1195.30, 1197.30, 1199.30, 1201.30, 1203.30, 1205.30, 1207.30, 1209.30, 1211.30, 1213.30, 1215.30, 1217.30, 1219.30, 1221.30, 1223.30, 1225.30, 1227.30, 1229.30, 1231.30, 1233.30, 1235.30, 1237.30, 1239.30, 1241.30, 1243.30, 1245.30, 1247.30, 1249.30, 1251.30, 1253.30, 1255.30, 1257.30, 1259.30, 1261.30, 1263.30, 1265.30, 1267.30, 1269.30, 1271.30, 1273.30, 1275.30, 1277.30, 1279.30, 1281.30, 1283.30, 1285.30, 1287.30, 1289.30, 1291.30, 1293.30, 1295.30, 1297.30, 1299.30, 1301.30, 1303.30, 1305.30, 1307.30, 1309.30, 1311.30, 1313.30, 1315.30, 1317.30, 1319.30, 1321.30, 1323.30, 1325.30, 1327.30, 1329.30, 1331.30, 1333.30, 1335.30, 1337.30, 1339.30, 1341.30, 1343.30, 1345.30, 1347.30, 1349.30, 1351.30, 1353.30, 1355.30, 1357.30, 1359.30, 1361.30, 1363.30, 1365.30, 1367.30, 1369.30, 1371.30, 1373.30, 1375.30, 1377.30, 1379.30, 1381.30, 1383.30, 1385.30, 1387.30, 1389.30, 1391.30, 1393.30, 1395.30, 1397.30, 1399.30, 1401.30, 1403.30, 1405.30, 1407.30, 1409.30, 1411.30, 1413.30, 1415.30, 1417.30, 1419.30, 1421.30, 1423.30, 1425.30, 1427.30, 1429.30, 1431.30, 1433.30, 1435.30, 1437.30, 1439.30, 1441.30, 1443.30, 1445.30, 1447.30, 1449.30, 1451.30, 1453.30, 1455.30, 1457.30, 1459.30, 1461.30, 1463.30, 1465.30, 1467.30, 1469.30, 1471.30, 1473.30, 1475.30, 1477.30, 1479.30, 1481.30, 1483.30, 1485.30, 1487.30, 1489.30, 1491.30, 1493.30, 1495.30, 1497.30, 1499.30, 1501.30, 1503.30, 1505.30, 1507.30, 1509.30, 1511.30, 1513.30, 1515.30, 1517.30, 1519.30, 1521.30, 1523.30, 1525.30, 1527.30, 1529.30, 1531.30, 1533.30, 1535.30, 1537.30, 1539.30, 1541.30, 1543.30, 1545.30, 1547.30, 1549.30, 1551.30, 1553.30, 1555.30, 1557.30, 1559.30, 1561.30, 1563.30, 1565.30, 1567.30, 1569.30, 1571.30, 1573.30, 1575.30, 1577.30, 1579.30, 1581.30, 1583.30, 1585.30, 1587.30, 1589.30, 1591.30, 1593.30, 1595.30, 1597.30, 1599.30, 1601.30, 1603.30, 1605.30, 1607.30, 1609.30, 1611.30, 1613.30, 1615.30, 1617.30, 1619.30, 1621.30, 1623.30, 1625.30, 1627.30, 1629.30, 1631.30, 1633.30, 1635.30, 1637.30, 1639.30, 1641.30, 1643.30, 1645.30, 1647.30, 1649.30, 1651.30, 1653.30, 1655.30, 1657.30, 1659.30, 1661.30, 1663.30, 1665.30, 1667.30, 1669.30, 1671.30, 1673.30, 1675.30, 1677.30, 1679.30, 1681.30, 1683.30, 1685.30, 1687.30, 1689.30, 1691.30, 1693.30, 1695.30, 1697.30, 1699.30, 1701.30, 1703.30, 1705.30, 1707.30, 1709.30, 1711.30, 1713.30, 1715.30, 1717.30, 1719.30, 1721.30, 1723.30, 1725.30, 1727.30, 1729.30, 1731.30, 1733.30, 1735.30, 1737.30, 1739.30, 1741.30, 1743.30, 1745.30, 1747.30, 1749.30, 1751.30, 1753.30, 1755.30, 1757.30, 1759.30, 1761.30, 1763.30, 1765.30, 1767.30, 1769.30, 1771.30, 1773.30, 1775.30, 1777.30, 1779.30, 1781.30, 1783.30, 1785.30, 1787.30, 1789.30, 1791.30, 1793.30, 1795.30, 1797.30, 1799.30, 1801.30, 1803.30, 1805.30, 1807.30, 1809.30, 1811.30, 1813.30, 1815.30, 1817.30, 1819.30, 1821.30, 1823.30, 1825.30, 1827.30, 1829.30, 1831.30, 1833.30, 1835.30, 1837.30, 1839.30, 1841.30, 1843.30, 1845.30, 1847.30, 1849.30, 1851.30, 1853.30, 1855.30, 1857.30, 1859.30, 1861.30, 1863.30, 1865.30, 1867.30, 1869.30, 1871.30, 1873.30, 1875.30, 1877.30, 1879.30, 1881.30, 1883.30, 1885.30, 1887.30, 1889.30, 1891.30, 1893.30, 1895.30, 1897.30, 1899.30, 1901.30, 1903.30, 1905.30, 1907.30, 1909.30, 1911.30, 1913.30, 1915.30, 1917.30, 1919.30, 1921.30, 1923.30, 1925.30, 1927.30, 1929.30, 1931.30, 1933.30, 1935.30, 1937.30, 1939.30, 1941.30, 1943.30, 1945.30, 1947.30, 1949.30, 1951.30, 1953.30, 1955.30, 1957.30, 1959.30, 1961.30, 1963.30, 1965.30, 1967.30, 1969.30, 1971.30, 1973.30, 1975.30, 1977.30, 1979.30, 1981.30, 1983.30, 1985.30, 1987.30, 1989.30, 1991.30, 1993.30, 1995.30, 1997.30, 1999.30, 2001.30, 2003.30, 2005.30, 2007.30, 2009.30, 2011.30, 2013.30, 2015.30, 2017.30, 2019.30, 2021.30, 2023.30, 2025.30, 2027.30, 2029.30, 2031.30, 2033.30, 2035.30, 2037.30, 2039.30, 2041.30, 2043.30, 2045.30, 2047.30, 2049.30, 2051.30, 2053.30, 2055.30, 2057.30, 2059.30, 2061.30, 2063.30, 2065.30, 2067.30, 2069.30, 2071.30, 2073.30, 2075.30, 2077.30, 2079.30, 2081.30, 2083.30, 2085.30, 2087.30, 2089.30, 2091.30, 2093.30, 2095.30, 2097.30, 2099.30, 2101.30, 2103.30, 2105.30, 2107.30, 2109.30, 2111.30, 2113.30, 2115.30, 2117.30, 2119.30, 2121.30, 2123.30, 2125.30, 2127.30, 2129.30, 2131.30, 2133.30, 2135.30, 2137.30, 2139.30, 2141.30, 2143.30, 2145.30, 2147.30, 2149.30, 2151.30, 2153.30, 2155.30, 2157.30, 2159.30, 2161.30, 2163.30, 2165.30, 2167.30, 2169.30, 2171.30, 2173.30, 2175.30, 2177.30, 2179.30, 2181.30, 2183.30, 2185.30, 2187.30, 2189.30, 2191.30, 2193.30, 2195.30, 2197.30, 2199.30, 2201.30, 2203.30, 2205.30, 2207.30, 2209.30, 2211.30, 2213.30, 2215.30, 2217.30, 2219.30, 2221.30, 2223.30, 2225.30, 2227.30, 2229.30, 2231.30, 2233.30, 2235.30, 2237.30, 2239.30, 2241.30, 2243.30, 2245.30, 2247.30, 2249.30, 2251.30, 2253.30, 2255.30, 2257.30, 2259.30, 2261.30, 2263.30, 2265.30, 2267.30, 2269.30, 2271.30, 2273.30, 2275.30, 2277.30, 2279.30, 2281.30, 2283.30, 2285.30, 2287.30, 2289.30, 2291.30, 2293.30, 2295.30, 2297.30, 2299.30, 2301.30, 2303.30, 2305.30, 2307.30, 2309.30, 2311.30, 2313.30, 2315.30, 2317.30, 2319.3

